

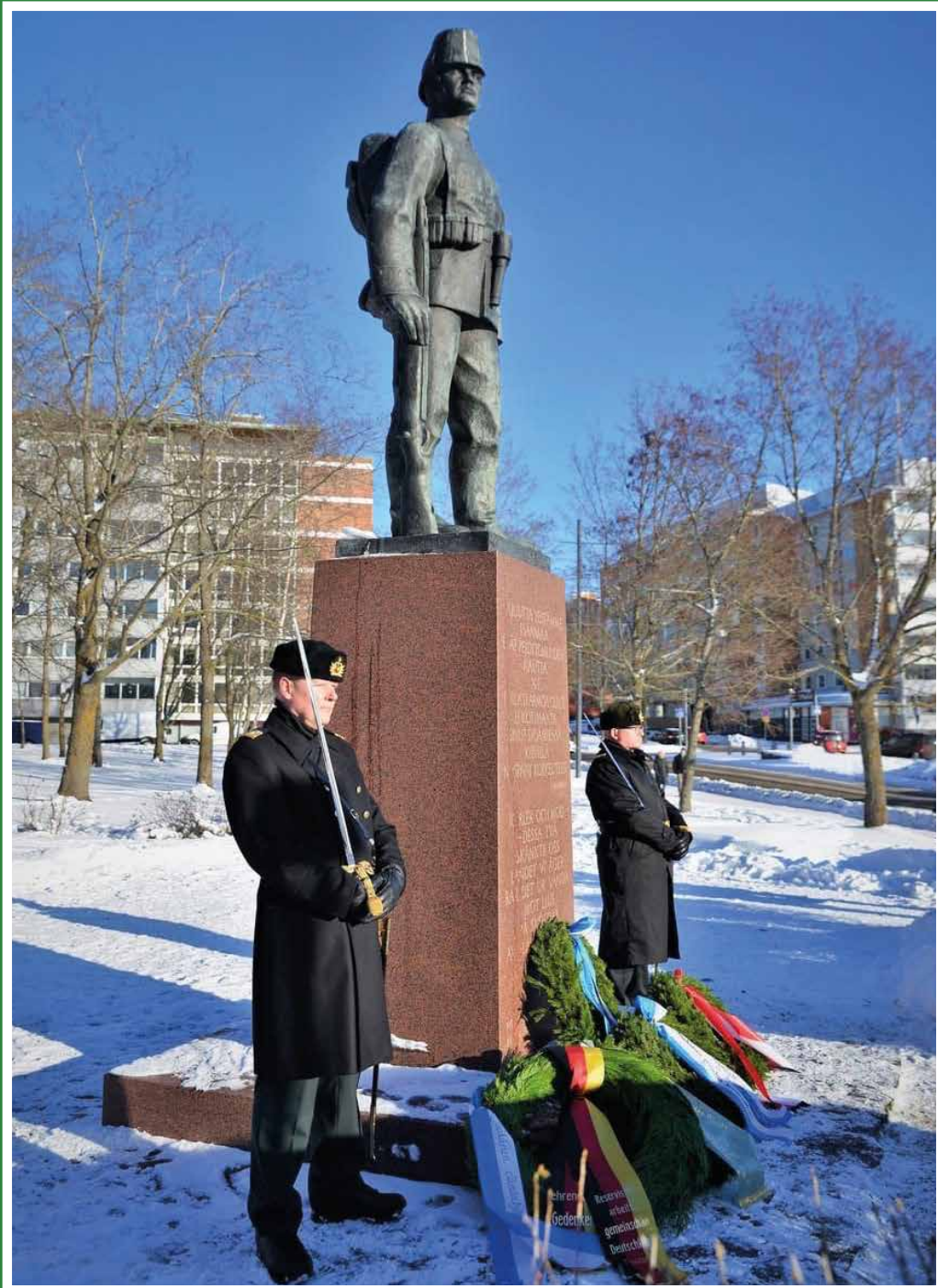

PAROLE

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti

Maaliskuu 2023 • nro 1 (353) • 92. vsk

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Sisällys

Pääkirjoitus: Jääkäreiden tarina on kansainvälinen.....	3
Jääkärilippu liehui ja Jääkärimarssi kajahti jälleen jääkärien kaupungissa Vaasassa	4
– Jääkärien perinteen vaaliminen ja siihen liittyvä Suomen ja Saksan yhteistyö on kestänyt kaikki poliittiset vaihtelut.....	9
– Suomalaisia ja saksalaisia reserviläisiä sekä koulutuksessa että paraatissa.....	13
Hohenlockstedtin Finnentag palasi normaaliaikaan – Juhlan teemana jääkärien mukana tullut sotilaskotityö	14
– Finnentagilla on maidemme yhteiseen historiaamme perustuva sanoma.....	17
Jääkäripäivää viettämässä Dragsvikissa, Vaasan rannikkojääkäripataljoonassa.....	18
Kolumni: Pertti Laatikainen.....	19
Liepaja käynnisti jääkärien paluun 105-vuotisjuhlinnan	20
Kunnianosoitus Jääkäripaadella	22
Henkilövaihdoksia ja tukipäätöksiä Jääkärisäätiössä	23
Jääkärihenki puhaltaa Lapissa – 70 uutta jääkärimestaria.....	24
Jääkäriväepeli Paavo Haanpää.....	26
Henkilövaihdoksia kansliassa.....	29
Jääkäriperinteen reserviläisystäviä Saksasta Suomen kiertueella – ohjelmassa monen sortin sotahistoriaa	30
Schwestereiden jalanjäljissä historiallisessa Libaussa	32
Kolumni: Jukka Knuuti.....	37
Venäläisten sotilaiden käyttäytymien Ukrainassa kertoo neuvostopartisaanien raakuutta jatkosodassa.....	38
Kalervo Kurkiala – Jääkäri ja SS-mies, sotilaspastori ja everstiluutnantti	40
Upseeri ja herrasmies – Kunniapuheenjohtaja Sami Sihvo 90 vuotta.....	41
Helsinki-Uusimaan uudet nokkamiehet.....	42
Kirjeitä toimitukselle.....	42
Osastot tiedottavat.....	43
JP27:n perinneyhdistyksen kesäretki Joensuuhun ja sen ympäristöön.....	44
Kirjallisuutta.....	45

Kannen kuva: Seppeleet on laskettu. Jääkäripatsaalla kunniavartiossa seisovat paikallisen Merivartiokillan aktiivit kapteeniluutnantti Saarinen ja yliluutnantti Kotilainen. Huomattiin, että näin kunnioitettiin Merivartiolaitoksen perustajaa ja päällikköä jääkärikommodori Väinö Miettistä.

Kaikki myytävät tuotteet löytyvät kotisivujen verkkokaupasta
<https://jp27.fi/verkkokauppa/>

Jääkäreiden tarina on kansainvälinen

Olemme juhlineet komeasti jääkäreiden paluun 105-vuotismuistoa. Toiminnan kansainvälisyydestä kertoo se, että juhlat aloitettiin Latvian Liepajassa. Libaussa, kuten me jääkärihistoriasta kaupungin tunnemme sen saksankielisestä nimestä. Siellä Latvian kansallisarkisto asetti esille valokuvanäyttelyn Suomen jääkäreistä Latviassa. ”Ensi-iltansa” samat kuvat saivat tosin jo 100-vuotisjuhlien yhteydessä.

Latvian sitoo jääkäriperinteeseen paitsi suomalaisten yli vuoden mittainen koulutus Libaussa myös rintamapalvelus Saksan itärintamalla Kuurinmaalla, alueella Latvian pääkaupungin Riian länsi- ja lounaispuolella.

Suurin osa kansainvälisyyttä oli tietysti Saksalla, joka otti suomalaiset nuoret miehet sotilaskoulutukseen. Se ei tietystikään tapahtunut erityisestä kiintymyksestä pohjoisen kansaan, vaan kyseessä olivat maan omat intressit. Oli meneillään suuri sota, meidän ensimmäisenä maailmansotana tuntema kamppailu, jossa Saksan yhtenä vihollisena oli tsaarin Venäjä. Sodassa viholliselle pyritään tuottamaan harmea kaikin mahdollisin keinoin, kuten nostattamalla sen asukkaita kapinaan.

Suomalaisten nuorukaisten pyrkimys hankkia sotilallista koulutusta sopi hyvin Saksan pyrkimykseen. Siitä kertoo se hämmästyttävä nopeus, jolla koulutus alkoi. Kesti vain kolme kuukautta, kun Ostrobotnian kassahuoneen suunnitelma toteutui, kun Saksassa Lockstedter Lagerissa alkoi suomalaisten koulutus.

Meidän ei pidä unohtaa myöskään Ruotsin roolia jääkäri liikkeen edistäjänä. Vaikka Tukholma aikanaan oli haluton antamaan sotilaskoulutusta suomalaisille kapinallisille, sellaisia jääkäriksi lähtijät Venäjän kannalta olivat, eivät suomalaisten hankkeet jääneet ilman Tukholman tukea. Ruotsalaisilta viranomaisilta ei saattanut jäädä huomauttamatta satojen suomalaisten miesten saapumiseen rajan yli ja junamatkat maan halki pohjoisesta etelään. Ja taatusti

viranomaisten tiedossa oli myös Tukholmassa vaikuttaneet jääkäri liikkeen tukitoimet. Lopuksi jääkäreiden palatessa heidän aluksensa tulivat Ruotsin aluevesien kautta Ruotsin merivoimien alusten saattamina.

Jääkärit joutuivat kiireellä palaamaan Libausta rintamalle vuoden 1917 lopulla venäläisten yllätyshyökkäystä torjumaan. Myöhemmin on käynyt selville, että nuo ”venäläiset” sotilaat olivat tsaarin armeijassa palvelleita latvialaisia. Se ei kuitenkaan koskaan ollut esteenä sille, että suomalaiset saattoivat toisen maailmansodan jälkeen pystyttää muistomerkkejä Kuurinmaan rintamalla kaatuneille jääkäreille.

Latvian toisen maailmansodan jälkeinen kommunistihallinto hävitti myös jääkäreistä kertovat muistomerkit. Hautamuistomerkit revittiin ja niiden kiviaines käytettiin Lenin-patsaiden jalustojen materiaaliksi. Näiden muistomerkkien jälleenrakennus edisti kylmän sodan jälkeen Suomen ja Latvian välisen yhteistyön käynnistämistä. Tästä yhteistyöstä oli viimeisin komea esimerkki, kun Schmallen taistelun 100-vuotisjuhlien yhteydessä taistelupaikalle pystytetyn muistomerkkin paljastamiseen osallistui paitsi Suomen puolustusministeri myös hänen latvialainen virkaveljensä.

Jukka Pennanen totesi Vaasan juhlien yhteydessä pitämässään illallispuheessa: Kun Suomesta mitä todennäköisimmin tulee Naton jäsen, Suomi ja Saksa ovat jälleen liitossa keskenään ja entistä läheisempi yhteistyö on mahdollista. Naton piirissä Suomen pitkät ja läheiset sotilassuhteet Saksaan ovat ainoita. Käytännön sotilasyhteistyötä helpottaa lisäksi jääkärien Saksasta mukanaan tuoma perinteikäs saksalainen sotataito.

Voisi kuvitella, että Suomen liittyminen Natoon olisi jääkärien mielestä oikea ratkaisu

Jukka Knuuti

Jääkärilippu liehui ja Jääkärimarssi kajahti jälleen jääkärien kaupungissa Vaasassa

Kuninkaallisen Preussin Jääkäripataljoona 27:n (JP 27) pääjoukon 25.2.1918 Suomeen paluun kunniaksi järjestetyt valtakunnalliset juhlallisuudet toteutettiin näyttävästi Vaasassa päivälleen 105 vuotta tapahtuneen paluun jälkeen. Jääkärilippu liehui aurinkoisessa pakkassäässä ja Jääkärimarssi kuultiin neljä kertaa. Iloiset olivat ilmeet jääkäriaatteen kannattajilla ja mukaan kutsutuilla.

Vaasaan oli aikaansaatu hieno juhla kokonaisuus 24.–25.2.2023. Saksaan sotilaskoulutusta saamaan lähti Suomesta noin 2000 miestä tavoitteenaan vapauttaa isänmaa. Heistä vajaa tuhat jääkäriä saapui Arcturus-laivalla Vaasaan vuonna 1918. Heitä juhlistaaksemme oli Vaasaan 105 vuotta myöhemmin kokoontunut satapäinen joukko isänmaan ystäviä.

Vaasalaiset laittoivat parastaan. Juhlallisuudet alkoivat jo perjantaina MPK:n Pohjanmaan soittokunnan kirkkokonsertilla Vaasan kirkossa. Soittokuntaa johtivat Puolustusvoimien ylikapellimestari evp. Elias Seppälä ja soittokunnan oma kapellimestari Arto Panula. Tenori Mika Nisula toimi solistina ja tämä Teuvan Pavarottinakin tunnettu komeääninen laulaja saikin yleisöltä raikuvat aplodit. Pohjois-Suomen reserviläiskuoro oli mukana ohjelman marssikappaleissa ja he lauloivat erittäin komeasti, erityisesti Jääkärien marssin. Konsertin juontajana toimi eversti (res.) Mark Aretz. Penkkirivistöt olivat täynnä innostunutta juhlaansa. Mikä upea alku juhllisuuksille!

Suomen lippu saapuu paraatikentälle. Kenraalimajuri Pasi Välimäki tervehtii lippua. Kuva Raimo Latvala.

Perjantain kirkkokonsertissa saivat MPK:n Pohjanmaan soittokunta ja Pohjois-Suomen reserviläiskuoro esiintyä täydelle salille. Kuva Raimo Latvala.

Juhlapäivä aloitettiin vuosikokouksella. Puhetta johti Jukka Pennanen, joka oli kasvattanut parran sitten viime näkemän. Kuva Jorma Ignatius

Kokouksessa tutustuttiin myös jääkärikansliaa tämän vuoden ajan pyörittävään Pertti Ruotsalaiseen. Vasemmalla perinneyhdistyksen puheenjohtaja Vesa Valtosen. Kuva Jorma Ignatius

Porin prikaatin syömähampaat kalustonäyttelyssä vanhalla kasarmialueelle olivat houkutelleet runsaasti väkeä paikalle. Kuva Raimo Latvala

Kenttähaupitsi 122 H 63 on Puolustusvoimissa laajasti käytetty tykki. Kuva Jukka Eklind

Lauantaiaamu alkoi kalustonäyttelyllä Kasarminkentällä. Näyttelyssä oli esillä Porin prikaatin suorituskykyisintä kalustoa, lähinnä jääkäriyksiköille tärkeitä modernein, osin raskainkin asein varustettuja ajoneuvoja. Maanpuolustusjärjestöt esittelivät toimintaansa kalustonäyttelyn yhteydessä.

Lauantain paraatitapahtumat voitiin viedä läpi aurinkoisessa talvisäässä. Paraatikatselmus toteutettiin Vaasan torilla, samalla paikalla, missä JP 27:n jääkärit olivat 26.2.1918 ainoan kerran Suomeen tulonsa jälkeen yhtenäisenä joukko-osastona koolla. Paraatissa olivat edustettuina Porin prikaatin kaikki jääkäriyksiköt sekä Säkylän että Niinisalon varuskunnista. Prikaatin joukkojen lisäksi paraatiin osallistui reserviläisistä koostuva Pohjanmaan maakuntakomppania, suomalaisten ja saksalaisten reserviläisjärjestöjen yhteinen osasto sekä maanpuolustusjärjestöjen lippulinna prikaatin varusmiesten toimiessa lippukantajina.

Hornet ja merikotka suorittivat ylilennon

Joukkojen järjestäytyttyä Porin prikaatin komentajan prikaatikenraali Vesa Valtosen johdolla klo 12 alkaen paraatikatselmukseen Ilmavoimien Hornet suoritti paraatialueen ylilennon. Suurta huomiota herätti myös ”ylimääräinen ylilento”, jonka toteutti lähes samanaikaisesti ohjelmaan merkityn ylilennon kanssa uljas merikotka. Tähän lentoon liittyi vahvaa symboliikkaa, sillä sijaitseehan läheisen Vaskiluodon sillan kupeessa Jääkäripatsaan tuntumassa Suomen ilmailun muistomerkki, Merikotkapatsas. Molemmat muistomerkit liittyvät tapahtumiin Vaasassa keväällä 1918. Lieneekö merikotkan isovanhempien geeniperimä ohjannut linnun paikalle?

Paraatijoukot tarkasti Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki. Kenttävastasi Risto Katila toimitti paraatijoukoille kenttähartauden. Musiikista paraatikatselmukseen

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

sa ja ohimarssissa vastasi Maanpuolustus- ja koulutusyhdistyksen (MPK) Pohjanmaan soittokunta.

Prikaatikenraali Vesa Valtosen komentamat paraatijoukot tarkasti Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki. Kenttärovasti Risto Katila toimitti paraatijoukoille kenttähartauden. Musiikista katselmuksessa kuten myös sitä seuranneessa ohimarssissa vastasi Maanpuolustus- ja koulutusyhdistyksen (MPK) Pohjanmaan soittokunta kapellimestarinsa Arto Panulan johdolla.

Ohimarssissa koiraosasto oli yleisön suuri suosikki

Katselmukseen osallistuneet paraatijoukot suorittivat ohimarssin jalan. Jalan marssivien osastojen jälkeen oli vuorossa koiraosasto, joka sai osakseen yleisön jakamattoman huomion, niin uljaasti he toimittivat oman osansa vuorossa. Sitten tuli moottoroitu osasto, jonka muodostivat aamupäivällä kalustonäyttelyssä esillä olleet ajoneuvot aseistuksineen. Ohimarssin vastaanotti kenraaliluutnantti Pasi Välimäki seurassaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Paraatijoukko eteni torilta Vaasan sisäsatamaan ohittaen matkallaan Jääkäripatsaan. Kansa hurrasi.

Viralliseen ja yleisölle avoimeen ohjelmaan kuuluivat vielä seppeleenlaskut Jääkäripatsaalle, minne oli koontunut myös iso joukko ihmisiä, ja seppeleitä tuotiin paikalle useita. Seppeleiden laskijatahoina olivat Puolustusvoimat (Puolustusvoimien komentaja kenraali Timo Kivinen ja

Tuleva jääkäri tutustuu miehistöpanssariin ja sen raskaaseen konekivääriin. Kuva Jorma Ignatius

Liput paraatikentällä: Valtakunnan lippu, Jääkärilippu sekä Porin prikaatin lippu.

Porin prikaatin komentaja prikaatikenraali Vesa Valttonen ilmoittaa paraatijoukot Maavoimien komentajalle. Edellinen on JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja ja jälkimmäinen hänen edeltänsä puheenjohtajana. Kuva Jukka Eklén.

Reserviläisten lippulinna paraatissa. Kuva Raimo Latvala

Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki), Jääkärisäätiö ja JP 27 Perinneyhdistys (Jääkärisäätiön pj. prikaatikenraali Pertti Laatikainen, JP 27 PY:n pj. prikaatikenraali Vesa Valtonen sekä JP 27 PY:n Vaasan osaston pj. rikosylikomisario Raimo Latvala), Saksan armeijan jalkaväki (Jalkaväen tarkastaja prikaatikenraali Michael Matz), Hohenlockstedtin kunta (pormestari Wolfgang Wein) sekä Suomalais-saksalainen reserviläisyhteistyöjärjestö.

Ohjelmaan liittyi vielä kutsuvieraille tarkoitettuja erityistapahtumia: Porin prikaatin kahvitilaisuus ohimarssin jälkeen Vaasan kirkossa, Vaasan kaupungin vastaanotto seppeleen-laskutilaisuuden jälkeen Kaupungintalossa sekä Jääkärisäätiön Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotismuistoillallinen ravintola Centralissa. Sinne oli kutsuttu sekä paikallisia toimijoita, jääkäriaktiiveja että saksalaisia kutsuvieraita. Jääkärimarssi kuunneltiin seisaaltaan, mutta muuten istuttiin

pienoislipuin ja kukkasin koristellussa pöydissä. Meitä kaikkia ilahdutti erityisesti, että kunniajäsenemme, jääkärin poika ja kenraalimajuri Sami Sihvo puolisoineen oli myös paikalla Vaasan juhlissa. Centralin maineikas ja maukas illallinen, juhlapuheet ja mukava seura saivat aikaan aplodit.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Puolustusvoimien komentaja kenraali Timo Kivinen ja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki laskivat Puolustusvoimien seppeleen Jääkäripatsaalle. Kuva Raimo Latvala

Suomalais-saksalainen reserviläisosastoa johtaa JP27:n Helsinki-Uusimaan osaston puheenjohtaja kapteeni res. Pekka Sillanpää. Kuva Raimo Latvala

Suomalaisten ja saksalaisten reserviläisten seppeleen jääkäripatsaalle laskivat Ralf Marquardt sekä Tassilo Schmitt-Fahnert.

Pasi kohtaa Pasi. Pasi miehistöpanssari ohittaa Maavoimien komentajan kenraaliluutnantti Pasi Välimäen. Kuva Helena Miettinen.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Saksalaisen yhteistyösapuolen osallistuminen vahvistunut ajan myötä

Jääkärien kotiinpaluun 105-muistojuhlat muodostivat kaikilta osiltaan toimivan ja onnistuneen kokonaisuuden. Aurinkoinen, pienen pakkasen jo kevättä enteilevä sää muodosti erinomaiset puitteet pääosin ulkona toteutetuille tapahtumille. Mielenkiintoista oli todeta saksalaisten yhteistyösapuolten jatkuvasti lisääntyvä osallistuminen tähän perinteiseen juhlatapahtumaan. Kutsuvieraina olivat mm. Saksan jalkaväentarkastaja prikaatikenraali Michael Matz ja Hohenlockstedtin pormestari Wolfgang Wein. Molemmilla oli tervehdyspuheenvuoro päättäjäsillallisella. Saksalaisia reserviläisiä oli paraatissa mukana noin 20. Saksalaisvieraat oli otettu hyvin huomioon myös konsertissa, sekä ohjelmistossa että juonnossa.

Jääkärilippu tuli Saksasta palaavien jääkärien mukana Suomeen Vaasan kautta 25.2.1918. Nyt se jälleen liehui ylväästi tulosijoillaan kahden päivän ajan. Myös Jääkärimarssi soi Vaasan

paraatissa 26.2.1918. Jääkärisäätiön puheenjohtaja prikaatikenraali Pertti Laatikainen totesi päättäessään 105-vuotismuistojuhlien viimeisen tilaisuuden, muistoillalliset: Olemme saaneet jälleen viettää hienot juhlat jääkärien muiston kunniaksi. Juhlat

Lauantain illallisella Parolen hovivalokuvaaja Jorma Ignatiukselle luovutettiin Deutsche-Finnische Reservistenkameradenschaftin aseveliristi numero 47. Ignatiuksen lisäksi kuvassa Mark Aretz.

eivät tietenkään olleet aivan niin ko-meat kuin satavuotisjuhlat viisi vuotta sitten; silloin Jääkärimarssi kuultiin seitsemän kertaa, nyt vain neljä.

Teksti: Helena Miettinen ja Ilkka Virtanen

Prikaatikenraali Michael Matz luovuttaa perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkaraiselle Bundeswehriin pronssisen ansioristin.

Paraatin jälkeen nautittiin kahvit Vaasan kirkossa.

Jääkärien perinteen vaaliminen ja siihen liittyvä Suomen ja Saksan yhteistyö on kestänyt kaikki poliittiset vaihtelut

Jääkärien perinteen vaaliminen ja siihen liittyvä Suomen ja Saksan yhteistyö on kestänyt kaikki myrskyt ja poliittiset vaihtelut ja voi hyvin, sanoi Jukka Pennanen juhlapuheessaan jääkärien paluun 105-vuosijuhlissa. Parole julkaisee jääkäri liikkeen historialliseen ja kansanväliseen taustaan liittävän puheen yleisesityksenä kokonaisuudessaan.

Tuskin voisi olla parempaa hetkeä ja paikkaa puhua sotilaalliseen turvallisuuteen liittyvästä suomalaisesta ja saksalaisesta yhteistyöstä, aseveljyydestä ja ystävyydestä.

Jääkärikoulutuksen alusta Lockstedter Lagerissa on tänään kulunut 108 vuotta ja jääkäreiden paluusta Vaasaan 105 vuotta. Tuolloin, yli 100 vuotta sitten, alkanut sotilaallinen yhteistyö Saksan ja Suomen välillä on entisestään vahvistumassa, kun Suomi liittyy Natoon.

Syynä nuorten suomalaisten lähtöön vieraalle maalle sotilaskoulutukseen oli vain yksi – Venäjä. Venäjä halusi jatkaa Suomen venäläistämistä ja muuttaa Suomen Venäjän läntiseksi maakunnaksi. Silloisessa pääkaupungissa Pietarissa ei siedetty Suomen suuriruhtinaskunnan itsenäistä asemaa. Olihan Suomella omat valtiopäivät, oma valuutta ja postimerkit, oma tulli, oma luotsi- ja oikeuslaitos sekä Venäjältä poikkeava lainsäädäntö, omanlainen koululaitos ja venäläisiä kovasti ärsyttänyt seikka, että suuriruhtinaskunnassa virkakelpoisia olivat vain syntyperäiset suomalaiset. Suomen varuskunnissa harjoitelleet suomalaisten upseerien johtamat ja suomalaisista asevelvollisista koostuvat pataljoonat oli jo ennen maailmansotaa lakkautettu, kuten myös oma upseerikoulu Haminassa.

”Dienst ist Dienst und Snaps ist Snaps”. Jukka Pennanen ehdotti maljaa jääkäriin liittyvälle Suomen ja Saksan yli satavuotiselle yhteistyölle.

Mikäli venäläisten jatkotavoitteet olisivat toteutuneet, olisi Vaasasta tullut Venäjän keisarikunnan läntisin kaupunki. Kiitos pitkälti saksalaisten ja ensimmäisen maailmansodan tilanteen, Vaasasta ei tullut Venäjän läntisintä kaupunkia, vaan valkoisen Suomen pääkaupunki ja jääkärien kotisatama.

Jääkäritraditio yhdistää Suomea, Saksaa ja Latviaa

Tänä viikonloppuna jatkuu pitkä perinne, kun juhlimme jääkäreitä täällä Vaasassa. Mikään traditio ei kestäisi näin pitkään, elleivät sen syyt olisi ehdottoman kestäviä ja laajasti hyväksyttäviä. Harva traditio ylittää rajoja, saati yhdistää osaltaan kansoja. Jääkäriperinne tämän tekee. Jääkäri-

perinne edistää omalla konkreettisella tavallaan niin Suomen kuin Saksan, että Suomen ja Latvian keskinäistä yhteydenpitoa ja ymmärrystä. Lisäksi se yhdistää historian tapahtumien kautta useita paikkakuntia Suomessa, Saksassa ja Latviassa. Ikävä kyllä se korostaa tämän päivän Euroopassa myös Venäjän pyrkimyksiä alistaa muita kansoja valtansa alle. Tämän ongelman kanssa me suomalaiset olemme saaneet elää jo 700 vuotta.

Syyt jääkäri liikkeen kansainväliseen traditioon ovat hyvin tiedossamme; koulutettiinhan jääkärit Saksassa ja he saivat rintamakokemuksensa sekä jatkokoulutuksensa osana saksalaisia joukkoja Kuurinmaalla nykyisessä Latviassa. Kun jääkärit palasivat Suomeen ja tänne Vaasaan, ei se olisi onnistunut turvallisesti ilman Ruotsin tukea ja purjehtimista Ruotsin aluevesien kautta ja Ruotsin laivaston suojaamana. Jääkärien merkittävä rooli Viron itsenäisyystaistelussa on laajentanut Jääkäri liikkeen vaikutusta myös eteläiseen naapurimme.

Jääkäri liikkeen kansainvälisyys näkyy tänä viikonloppuna täällä Vaasassa ja ensi viikonloppuna Saksassa, Hohenlockstedtin jokavuotisen Finnetaginin monissa, jääkärien koulutuksen aloittamisen 108. vuosipäivän juhlatilaisuuksissa. Tällöin mm. paljastetaan kolme uutta Jääkärisäätiön yhdessä Sotilaskotiliiton ja Hohenlockstedtin kunnan kanssa rahoittamaa infotaulua, jotka on tekstitetty sekä saksan- että suomen kielillä. Yksi kertoo Suomen sotilaskotitoiminnasta, joka sai alkunsa Lockstedter Lagerin Soldatenheimin hienosta esimerkistä.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Infotaulu pystytetään kunnostettavan vanhan sotilaskotirakennuksen eteen. Toinen taulu pystytetään vesitornin, Wasserturmin edustalle. Vesitornin vieressä olevassa vanhassa pumppuhuoneessa oleva Jääkäriinäyttely on jo 20 vuoden ajan kertonut jääkärien tarinan kiinnostavalla tavalla. Kolmas infotaulu pystytetään Ehrenhaiiniin eli Kunnialehtoon. Siellä seisoo ryhdikkäänä jääkärikapteeni, kuvanveistäjä ja professori Lauri Leppäsen veistämä ja vuonna 1939 pystytetty Jääkärimuistomerkki, jolle lasketaan vuosittain lukuisat Finnentagin muistoseppeleet. Muistopaaden vieressä on useita saksalaisia sotien muistomerkkejä.

Saksassa jääkäreitä muistetaan myös Munsterissa ja Osnabrükissa

Hohenlockstedtin lisäksi jääkäreitä muistetaan myös Munsterissa Hampurin eteläpuolella. Siellä käymme ennen Finnentagia laskemassa jääkäriseppeleen 5 vuotta sitten Saksan Panssarimuseon alueelle pystytetylle Jääkärikivelle. Munsteriin siirrettiin vuonna 1917 kuuden kuukauden ajaksi JP27:n Lockstedtiin jäänyt selusta- ja yhteysesikunta sekä Saksaan saapuvien tulokkaiden koulutus.

Munsterista jatkamme matkaa 160 000 asukkaan Osnabrükiin. Kaupunki sijaitsee Ala-Saksin osavaltiossa noin 200 km Munsterista länteen. Kaupungin vanhalle hautausmaalle on haudattu 11 tammikuussa 1918 junaonnettomuudessa kuollutta jääkäriä. Saksalaisilla kiviristeillä koristetut haudat ovat osa muita sotilashautoja. Haudoista saksalaiset ovat pitäneet hyvää huolta jo yli 100 vuotta. Laskemme suurelle, sotilashautojen yhteiselle ristille jääkäriseppeleen sekä valkoiset ruusut yksittäisten jääkärien haudoille.

Aikanaan, siis reilut 105 vuotta sitten, oli suomalaisten hautaus suuri tapahtuma Osnabrückissä, josta

Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikainen luovutti pienoisyääkärilipun Saksan jalkaväentarkastaja Michael Matzille ja Hohenlockstedtin kunnanjohtaja Wolfgang Wienille iltajuhlassa

mm. paikallinen sanomalehti kirjoitti tuolloin laajan kuvallisen artikkelin. Hämmästyttävää on, miksi suomalaisten sotilaiden menehtyminen junaonnettomuudessa oli niin merkittävä tapahtuma maailmansodan runtelomassa Saksassa, jossa hautaaminen oli kaikkialla jokapäiväistä. Yhden selityksen antoi minulle paikallinen historioitsija muutama vuosi sitten, kun hän oletti, että suomalaisten hyvä maine tulee 30-vuotisen sodan ajoilta, jolloin kaupungissa oli suomalainen miehitysrykmentti. Sotilaat olivat majoitettuna yksittäisiin taloihin, joissa he suorittavat vapaaehtoisesti kaikkia mahdollisia talon töitä karjanhoidosta talon kunnostamiseen. Kun Ruotsin sodanjohto käski vaihtaa kaupungissa olevat suomalaiset toiseen joukkoon, lähettivät kaupunkilaiset kirjeen Ruotsin valtionhoitajalle, jossa he pyysivät, että suomalaiset saisivat py-

syä kaupungissa, koska suhteet olivat niin hyvät.

Olisiko tämä 1600-luvun puolivälissä tapahtunut kantanut yli 270 vuotta eteenpäin? Jotain tästä kaikesta on säilynyt tähän päivään asti, sillä nyt kun menemme Osnabrükiin, on meitä vastassa kaupungin pormestari, aivan kuten olemme joka vuosi jo vuosikymmeniä olleet Hohenlockstedtin pormestarien kunniavieraina.

Suomessa jääkäriiliike oli valtakunnallinen ja piti sisällään niin ylioppilaita, maanviljelijöitä kuin työläisiäkin. Kaikkien kansanluokien arvostama jääkäriilikeestä tuli talvisodassa. Tuolloin yksimielinen Suomen kansa torjui Neuvostoliiton hyökkäystä jääkärien johtaessa kaikkia puolustushaaroja, jokaista perustettua divisioonaa, lähes jokaista rykmenttiä ja valtaosaa pataljoonista.

Ukrainan taistellessa helppo ymmärtää jääkärien motiivia

Nyt kun Ukraina taistelee itsenäisyydestään Venäjää, jääkärienkin vihollista vastaan, on aikaisempaa helpompaa ymmärtää jääkäreiden motiivia hakeutua koulutukseen vieraille maille. Sotatilassa olevan Venäjän puristaessa Suomen itsemääräämisoikeutta yhä ahtaammalle eivät jääkärit nähneet muuta mahdollisuutta kuin aseellisen vastarinnan. Nyt me tiedämme, että valitettavasti tänäänkään ei ole muuta toimivaa vaihtoehtoa vapaudelle ja kansan itsemääräämisoikeudelle kuin tehokas aseellinen maanpuolustus ja monesti koulutus on tehtävä muualla.

Jääkäriliikkeen taustalla olivat voimakkaat poliittiset pyrkimykset ja liikkeen johdossa toimi jääkäreitä vanhempi sukupolvi, jolla oli poliittista kokemusta ja strategiset tavoitteet. Strategiaan liittyi kiinteästi Saksan keisarikunta, joka oli sodassa Venäjää vastaan. Jääkäriliikkeen tarkoitus oli suomalaisten nuorten miesten sotilaskoulutuksen ohella saada Saksa kiinnostuneeksi Suomen itsenäisyydestä. Saksalaisille motiivina oli heikentää Venäjän sotilaallista kykyä itärintamalla hajottamalla sen voimia reuna-alueiden, tässä tapauksessa Suomessa tapahtuvien levottomuuksien kukistamiseen. Myös mahdollisuus saada Ruotsi mukaan keskusvaltojen puolelle painoi saksalaisten vaakakupissa. Alkujaan saksalaisten motiivina ei ollut suomalaisten itsenäistymisen tukeminen, vaan suursodan tilanne ja sen antamat mahdollisuudet heikentää vastustajaa.

Lockstedter Lagerissa ja myöhemmin Kuurinmaalla tapahtuneen koulutuksen ja taistelun kautta syntyi kuitenkin melko nopeasti aseveljeys, joka vahvistui edelleen Saksan Itämeren divisioonan taistellessa valkoisen armeijan rinnalla. Aseveljeys yhdistää ja aseveljet kunnioittavat toisiaan.

Jääkärit halusivat vapaussodan jälkeenkin pitää yllä suhteita Saksaan, josta hyvänä esimerkkinä ovat jääkä-

rien aloitteesta ja salassa Berliinissä pidetyt kaksi yleisesikuntaupseerikurssia 1920-luvulla. Kurssin suoritti kymmenen jääkäriä. Tämä oli jääkärien sotilaskoulutuksen kannalta tärkeä osa, koska heiltä puuttui korkein upseerikoulutus ja Suomen Sotakorkeakoulu perustettiin vasta vuonna 1925. Erikoiseksi nämä kurssit tekee se, että tuohon aikaan, hävityn sodan ja Versaillesin rauhanteon jälkeen ei Saksassa saanut pitää yleisesikuntaupseerikursseja.

Molotov-Ribbentrop-sopimus oli erityisen kova isku jääkäreille

Myös yksittäiset jääkärit tekivät matkoja Lockstedtiin maailmansotien välillä. Merkittävin tapahtuma oli Jääkärimuistomerkin pystyttäminen vuonna 1939, jolloin reilut sata jääkäriä osallistui juhlallisuuksiin. Samalla aloitettiin perinneyhteistyö myös Wehrmachtin jalkaväkirykmentti 92 III pataljoonan kanssa, mikä työ ei tosin realisoitunut sotien johdosta. Erityisen kova isku jääkäreille ja Suomen ja Saksan väliselle sotilaalliselle yhteistyölle oli Molotov-Ribbentrop-sopimus, jossa Neuvostoliitto ja Saksa sopivat etupiirijaosta. Kuten tiedämme, sopimus johti Suomen osalta talvisotaan ja Saksa uskollisena tehdylle sopimukselle esti mm. Italiasta Suomelle lähetetyn sotamateriaalin kauttakulun. Aseveljeys oli kovalla koetuksella, mikä näkyy selvästi mm. jääkärien kirjeenvaihdossa saksalaisille ystävilleen.

Jatkosodassa tilanne oli kääntynyt pääläelleen ja Suomi löysi itsensä jälleen Saksan rinnalta taistelussa Neuvostoliittoa vastaan. Suomen valintamahdollisuudet olivat tuolloin vähissä, mutta Saksan tuella oli käytännössä koko kansan tuki. Yksin ei haluttu olla. Samaan vaiheeseen ja sotilaspoliittiseen tilanteeseen liittyy myös suomalaisen SS-pataljoonan perustaminen. Yhteistyö oli molemmille maille pitkälti pragmaattista eikä se juurikaan ollut poliittisväritteistä.

Aseveljeys maittemme välillä syventyi yhteisissä hyökkäysvaiheen

taisteluissa, säilyi suhteellisen lämpöisenä asemasodan aikana ja kohosi huippuunsa kesällä 1944, kun Saksan aseapu, jalkaväen joukot ja ilmavoimat taistelivat suomalaisten rinnalla Tali-Ihantalassa ja Viipurin lahdella.

Lapin sodan tragediassa olivat jääkärit edelleen keskeisessä roolissa ja osoittivat samalla lojaalisuutensa valtionjohtoa kohtaan. Edes keskinäiset taistelut eivät romuttaneet suomalaisten ja saksalaisten aseveljeyttä, mikä hyvin näkyi sodan jälkeen, tosin lähinnä vain henkilökohtaisella ja yhdistystasolla, olihan Suomen harjoittama kaikenlainen virallinen sotilaallinen yhteistyö Saksan kanssa rauhansopimuksen mukaisesti kiellettyä.

Jääkärit eivät unohtaneet Lockstedter Lageria

Jääkärit eivät kouluttajapaikkakuntaansa toisen maailmansodan jälkeenkään unohtaneet, vaan yksittäiset jääkärit vierailivat Lockstedter Lagerissa, myöhemmässä Hohenlockstedtissa säännöllisesti. Tärkein yhteys oli Kahvila Schüttin kautta syntynyt yhteys, jossa kahvilan omistajan tyttären Käthen kanssa naimisiin mennyt tohtori Hein oli keskeisessä roolissa. Suomalaisten puolelta erityisesti jääkärit Polon, Vainio ja Horn vierailivat usein muistoja verestämässä, tuttavilla tapaamassa ja edesmenneitä jääkäritovereita kunnioittamassa.

Myös Vaasan rooli oli aina jääkäreille selkeä ja sodan jälkeisen ajan ehkä merkittävin tapahtuma oli jääkärien kokoontuminen Vaasaan helmikuussa 1958 juhlimaan kotimaahan paluun 40-vuotispäivää. Paikalla oli tuolloin myös tasavallan presidentti Urho Kekkonen. Nytemmin Vaasassa on juhlistu joka viides vuosi, joista upean talviset 100v-juhlat ovat vielä meidän kaikkien tuoreessa muistissa.

Tohtori Heinin aloitteesta syntynytä Finentagia vietetään jo 73. kerran Hohenlockstedtissa. Juhlallisuuudet

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

ovat vuosikymmenten aikana vakioituneet ja joka vuosi löytyy uusia painotuksia ja teemoja perinteisten muisteluiden ja kunnianosoitusten rinnalle. Jääkärien aikanaan perustama JP27 Perinneyhdistys ja Jääkärisäätiö ovat olleet korvaamattomia toimijoita tässä työssä, ja Puolustusvoimat on antanut tukea kiitettävällä tavalla. Saksassa erityisesti Hohenlockstedtin kunta eri toimijoinen, Saksan Jääkäriliitto, nykyinen Saksan Jalkaväkiliitto, sekä Bundeswehr sekä reserviläisjärjestöt ovat tehneet Finnentagista ainutlaatuisen tapahtuman varmasti koko Euroopassa. Myös kummikuntayhteistyö Lapuan ja Hohenlockstedtin kanssa on elävöittänyt tapahtumaa ja ruohonjuuritason yhteistyötä.

Viime vuoden Finnentagia vietettiin jo Ukrainan sodan varjossa. Venäjä oli aloittanut hyökkäyksensä torstaina, kaksi päivää ennen Finnentagia. Pidin itse siellä yhden puheen, jota jouduin muuttamaan kolmesti sodan alettua. Ukrainan sota muistuttaa monella tavalla talvisotaa ja se ajankohtaisti talvisodan merkityksen ja puolustajien saavutukset. Samalla

on korostunut jääkäreiden keskeinen merkitys siinä, että Suomi kykeni molemmissa sodissa torjuntavoittoon. Jotkut aikaisemmin epäilivät, voiko sodassa saada torjuntavoittoa, jos menettää maa-aluetta. Ukrainassa olemme nähneet, että voi. Ymmärrys myös jatkosodan hyökkäysvaiheen välttämättömyyteen voidaan rinnastaa Ukrainan tämän hetken tavoitteisiin. Juuri kukaan ei aseta kyseenalaiseksi sitä, että Ukrainalla on täysi oikeus valloittaa menettämänsä alueet takaisin.

Nato-jäsenyys mahdollistaa laajemman sotilasyhteistyön

Mitä todennäköisimmin Suomesta tulee Naton jäsen ensi kesään mennessä. Tällöin Suomi ja Saksa ovat jälleen liitossa keskenään ja entistä läheisempi yhteistyö on mahdollista. Naton piirissä Suomen pitkät ja läheiset sotilassuhteet Saksaan ovat ainutlaatuiset. Käytännön sotilasyhteistyötä helpottaa lisäksi jääkärien Saksasta mukanaan tuoma perinteikäs saksalainen sotataito, jossa aselajien yhteistyöllä ja tehtävätaktiikalla on keskeinen merkitys. Lisäksi kaiken perustana on esimiesten ja alaisien hyvät suhteet, jotka perustuvat

alaisesta huolehtimiseen ja johtajan omaan esimerkkiin. Asioita, jotka onneksi ovat olleet aina Venäjän armeijassa huonolla tolalla.

Rajojen ylittävään yhteistyöhön ei voi ketään pakottaa, yhteistyön on lähdettävä vapaaehtoiselta pohjalta, kansalaisten omista lähtökohdista ja sen on oltava tasapuolista. Jääkärien perinteen vaaliminen ja siihen liittyvä Suomen ja Saksan yhteistyö on kestänyt kaikki myrskyt ja poliittiset vaihtelut ja voi hyvin. Suomalainen sananlasku sanoo; ”niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan”. Se on osuvas-ti sanottu ja pitää tässäkin hienosti paikkansa.

Lopetan puheeni jääkärien saksalaisilta oppimaan sanontaan, käytännölliseen ja toimivaan periaatteeseen, jota kannattaa noudattaa tänäkin iltana; ”Dienst ist Dienst und Snaps ist Snaps”

Ehdotan maljaa jääkäreihin liittyvälle Suomen ja Saksan yli satavuotiselle yhteistyölle!

TEKSTI: Jukka Pennanen

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ TIEDOTTAA

Jääkärisäätiö myöntää avustuksia ja apurahoja jääkäriaiheiseen tai jääkäriperinteen vaalimiseen liittyvään tutkimukseen, toimintaan, tapahtumaan tai esim. kirjan kirjoittamiseen tai taiteellisen teoksen tuottamiseen. Avustuksia voivat hakea yhteisöt, ja apurahoja henkilöt tai tekijäryhmät.

Kirjalliset hakemukset kevään jakoon 1.4. ja syksyn jakoon 1.11. mennessä. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan säätiön asiamiehelle: Jukka Eklin, jukka.eklin@gmail.com ja 0405651412.

Suomalaisia ja saksalaisia reserviläisiä sekä koulutuksessa että paraatissa

Kuten viisi vuotta aiemmin, järjestimme jääkäreiden kotiinpaluun 105-vuotisjuhlaan MPK-kurssin, johon kutsuimme saksalaisia ja suomalaisia reserviläisiä. Koulutuksellinen osuus tapahtui Puolustusvoimien Maalahden harjoitusalueella. Kurssille osallistui 25 reserviläistä. Kurssinjohtajana toimi Pekka Sillanpää, kurssiväepelänä Jukka Lindfors ja kouluttajana Kimmo Kiiveri. MPK:n henkilökunnasta järjestelyihin osallistui valtakunnallinen koulutuspäällikkö Juha Niemi, Pohjanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Jani Pikkarainen ja Vaasan koulutuspaikan koulutuspäällikkö Ralf Ström.

Saksalaisia saapui 15 henkilöä Lüneburgin reserviläisistä ja Rotenburgin jääkäripataljoonan täydennyskomppaniasta. Suomalaisten osasto koostui valtakunnallisesta Opiskelijain Reserviupseeripiirin edustajista sekä Helsingin, Turun, Tampereen, Seinäjoen ja Lahden alueen reserviläisistä.

Torstain koulutus sisälsi talvitaitojen harjoittelua, muun muassa suksien käsittelyä ja hiihtämistä sekä tulentekoa. Koulutuksen taso oli kompromissi hyvin vaihtelevasta vaatimusten kirjosta. Lähtötaso oli hyvin kirjava. Osa henkilöistä kokeili suksia jalassaan ensimmäistä kertaa. Lisäksi kurssilaiset pääsivät kokeilemaan Puolustusvoimien uutta sisäampumaisimulaattoria. Saksassa Lüneburgissa olemme pariin kertaan käyttäneet heidän simulaattoria ja sitä ihastelleet. Suomalainen järjestelmä sai hyvää palautetta uudemmassa teknologiasta ja järjestelmän langattomuudesta.

Perjantaiamuna pidettiin kolme luentoa. Kimmo Kiiveri kertoi yleistä tietoa Puolustusvoimista ja Juha Niemi MPK:sta. Erikoisvieraksi olimme saaneet saksalaisen eversti Sönke

Hiihtokouluttaja Reijo Rajala vetää suomalais-saksalaista joukkoa. Kuva Pekka Sillanpää

Marahrensin The European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats -organisaation Strategy and defence -yksiköstä. Paraatiharjoittelun lauantain jääkärijuhlaa varten toteutti evl.evp. Hannu Maunula. Tehokkaan puolentoista tunnin koulutuksen jälkeen joukkomme hallitsi paraatikatselmuksen ja ohimarssin perusteet. Jääkäriperinteen tietoisuuden edistämiseksi olimme järjestäneet vielä ennen kirkkokonserttia kiertoajelun Vaasan jääkärikohteissa ja käynnin Sotaveteraanimuseossa. Kiitokset tuesta näissä Perinneyhdistyksen Vaasan osastolle.

Varsinainen jääkäripäivän paraati lauantaina sujui FINDE-joukoltamme erinomaisesti. Kylmähermoista ja taitavaa porukkaa oli kurssille saatu. Kuten aina näissä merkeissä tunnelma oli

hyvä kaikkina hetkinä. Reserviläisten oma juhla järjestettiin illalla Wanha Wasa Cateringissä, johon osallistui 30 henkilöä. Kiitos Seppo Lerkille järjestelyistä. Iltajuhlassa vaihdettiin kuulumisia, muistoesineitä ja julistettiin osana talvitaitokykyä olleen lumienkelikilpailun tulokset. Kolme parasta olivat Tassilo Schmitt-Fahnert, Pierre Lindholm ja Etienne Samii. Muistoja menneiltä vuosilta kertoivat Seppo Jaakkola ja Jens Hirschgänger.

Toiveita esitettiin siitä, voisivatko suomalaiset kutsua saksalaisia ystäviä useamminkin koulutukseen Suomessa. Katsotaan mitä voimme tarjota. Kerroimme heille myös valmiista koulutuskursseista, kuten Sysmän talviharjoitus.

TEKSTI: Pekka Sillanpää

Hohenlockstedtin Finnentag palasi normaaliaikaan

Juhlan teemana jääkärien mukana tullut sotilaskotityö

Vaasassa pidettyjen Jääkärien kotiin-paluun 105-vuotisjuhlien jälkeisenä viikonloppuna vietettiin Hohenlockstedtissä Finnentagia perinteisin menoin. Tämän vuoden erityisteemana oli sotilaskotityö, ovathan senkin juuret Jääkäreissä ja Lockstedtissä. Finnentagin vietossa oli mukana oli runsaslukuinen joukko sotilaita, reserviläisiä sekä keskeisten sidosryhmien edustajia niin Saksasta kuin Suomesta. Puolustusvoimista oli paikalla jalkaväen tarkastaja eversti Juhana Skyttä, vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja eversti Jukka Nurmi sekä everstiluutnantit Maasotakoulun johtaja Mikko Kuokka sekä Kymin jääkäripataljoonan komentaja Jere Vettenranta. Merivoimia edusti Saksassa palveleva komentaja Markus Fromholz. Nuorta polvea puolustusvoimista puolestaan edusti kadetti Petriina Penttinen, joka opiskelee Saksassa vaihto-oppilaana

Jääkärisäätien, perinneyhdistyksen ja muutaman keskeisen sidosryhmän edustajista koostunut ryhmä matkasi Tukholman kautta Hampuriin. Hampurista matka jatkui Munsteriin, jossa perille saavuttua nautittiin lounas. Lounaalla oli mukana kaksi edustajaa Kymen Jääkäripataljoonan yhteistyöjoukko-osastosta Jägerbataljon 91:stä, everstiluutnantti Riedel ja vääpeli Bertram, joista Bertram puhuu sujuvaa suomea. Kielitaidon hän oli hankkinut vaihto-oppilaana Sulkavalla ja kielen jatko-opinnoissa ylipistossa.

Lounaan jälkeen suunnattiin Saksan Panssarimuseolle, jossa laskettiin seppele museon pihassa olevalle Jääkärikivelle. Kivi on pystytetty muutama vuosi sitten kunnioittamaan Munsterissa sijainneen JP27:n selustaesikunnan sekä niiden jääkäri-

Jääkärilippu oli itseoikeutetusti mukana seppeleenlaskussa. Lippua kantoi Seppo Lerkki, Pekka Sillanpään ja kadetti Petriina Penttisen toimiessa kunnia-vartiona.

en muistoa, jotka olivat Munsterissa koulutuksessa.

Seppeleen laskun ja museoon tutustumisen jälkeen jatkettiin matkaa Osnabrückiin ja siellä sijaitsevalle Johannes-hautausmaalle. Hautausmaalle on haudattu 11 niistä 12 jääkäristä, jotka menehtyivät vuonna tammikuussa 1918 junaonnettomuudessa.

Hautausmaalla joukon vastaanotti suomalaissyntyinen katolisen seurakunnan pappi Juha Eerola. Hän on tunnollisesti pitänyt huolta edellä mainituista haudoista ja mm. vienyt niille kynttilät itsenäisyyspäiväksi ja jouluksi. Mukaan liittyi luterilaisen seurakunnan pastori Torsten Both. Tämän jälkeen tapahtuneessa seremoniassa pidettiin lyhyt hartaushetki, laskettiin ruusut kaikille haudoille ja seppele hautausmaalla olevalle

muistoristille. Molempien pappien, erityisesti luterilaisen papin, puheesta välittyi perehtyminen jääkäriperinteesiin sekä kunnioitus sitä kohtaan, että Jääkärien muistoa vaalitaan edelleen, yli sata vuotta jatkuneella perinteellä. Hotellimajoittumisen jälkeen suunnattiin illalliselle.

Osnabrückissa muistetaan hakkapeliittoja hyvällä

Perjantaipäivä alkoi Osnabrückin pormestarin Görtemöllerin tapaamisella kaupungin raatihuoneella. Tapaamisen yhteydessä voitiin sananmukaisesti kuulla historian siipien havinaa, sillä tapaamispaikkana oli sama huone, jossa Ruotsi osaltaan allekirjoitti 30-vuotisen sodan rauhansopimuksen. Rauha ja se kuinka Osnabrück nykyään on rauhan kau-

punki, oli pormestarin puheen kantava teema. Tapaamisen jälkeen joukko suuntasi autojen keulat kohti Itzehoea ja majoitusta, jonne saavuttiin yhden pysähdyksen taktiikalla hyvissä ajoin iltapäiväksi.

Pienen virkistäytymisen jälkeen jatkettiin matkaa Hohenlockstedtiin, jossa oli perinteinen tapaaminen pormestari Wolfgang Weinin kanssa. Valtaosa osallistujista oli tavannut toisensa viikkoa aiemmin Vaasassa, joten vilkas puheensorina täytti pikaisesti huoneen keskustelun jatkuessa siitä mihin se oli viikkoa aiemmin päättynyt. Tapaamisen jälkeen suunnattiin kasarmille M1 jossa kuultiin saksalaisen ja Vöyrissä asuvan Peter Lüttgen mielenkiintoinen esitelmä Vöyrin jääkäreistä, siellä tapahtuneesta värväys- ja etappitoiminnasta sekä Vöyrin sotakoulusta.

Sotilaskotinäyttely Vesitornimuseossa

Mieliinpainuvan esitelmän jälkeen oli aika siirtyä Vesitornin museolle ja sotilaskotitoiminnasta kertovan näyttelyn avajaisiin. Sotilaskotiliiton puheenjohtaja Anne-May Asplund ja toiminnanjohtaja Satu Mustalahi olivat viikkoa aiemmin tuoneet näyttelyesineet ja avustaneet näyttelyn pystytyksessä. Hohenlockstedtin

kulttuuri- ja historyayhdistyksen puheenjohtaja Elisabeth Ganseforth avasi näyttelyn yhdessä Anne-May Asplundin kanssa. Näyttely on esillä huhtikuun loppuun, jonka jälkeen ajatuksissa on pystyttävä se Hampuriin paikallisen merimieskirkon tiloihin. Perjantai-iltana vietettiin vapaamuotoisesti museolla.

Varsinainen Finttag lauantaina 4.3. alkoi perinteisellä esitelmällä vapaakirkon tiloissa. Esitelmän piti Sotilaskotiliiton puheenjohtaja Anne-May Asplund aiheesta ”Sotilaskotityö ennen ja nyt”. Esitelmä herätti paljon ihailevaa mielenkiintoa ja saksalaiset esittivät runsaasti kysymyksiä. Tilaisuuden päätteeksi Anne-May Asplund luovutti Sotilaskotiliiton puolesta Info-aulun Arthur Boskamp -säätion puheenjohtajalle Ulrike Boskampille. Info-taulu tullaan pystyttämään täydellisen kunnostuksen kohteena olevan Sotilaskotikotirakennuksen yhteyteen. Arthur Boskamp -säätio hankki rakennuksen muutama vuosi sitten ja on siitä asti remontoitu sitä. Puheenjohtajan mukaan ”vaikka yllätyksiä, eikä aina niin miellyttäviä, tulee työn edetessä päivittäin eteen, olemme kaikki haasteet saaneet ratkaistua ja työ etenee suunnitellusti. Toki yllätyksistä johtuen hieman aikataulustaan myöhässä”.

Pormestari Wolfgang Wein peukuttaa sujuvalle ja kitkattomalle yhteistyölle Jääkäriperinteiden vaalimisessa.

Ruusut Kellinhusenin neljälle jääkärihaudalle

Tämän jälkeen suunnattiin Kellinghusenin hautausmaalle laskemaan seppele 1. maailmansodassa kaatuneiden muistomerkillä sekä ruusut neljän Kellinghuseniin haudatun jääkäriin haudalle. Ennen lounaalle siirtymistä tehtiin lyhyt kiertoajelu Hohenlockstedtin lähiympäristössä ja tutustuttiin niihin paikkoihin, joissa jääkärit olivat harjoitelleet.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Seppele ja kukat on laskettu Osnabrückin muistomerkillä ja Jääkärihaudoille katolisen seurakunnan pastori Juha Eerolan (takana) ja luterilaisen seurakunnan pastori Torsten Bothin toimittaman hartaushetken yhteydessä.

Seppeleen Jääkärikivelle laskivat (vasemmalta) vääpeli Bertram JB 91:stä, Jääkärisäätion pj Pertti Laatikainen ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja eversti Jukka Nurmi.

On hienoa, että olemme kyenneet yhdessä kehittämään myös tätä joka-vuotista Finnentag muistotilaisuutta, sanoi Pertti Laatikainen. Kuva Joachim Scheunemann

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Perinteisen keittolounaan jälkeen olikin jo aika siirtyä Ehrenhainiin, muistolehtoon, ja valmistautua juhllaisuuksiin Jääkärimuistomerkillä. Vakiintuneen ohjelman mukaan alkuun kuultiin puheet. Nyt puhuivat pormestari Wein, Valtiosihteeri Dr. Carstens sekä lähetystöneuvos Marcon Pribilla Suomen suurlähetystöstä. Puheitten jälkeen laskettiin seppeleet, joita tänä vuonna oli peräti 14 kappaletta.

Jääkärimuistomerkin juhllaisuuksien jälkeen suunnattiin koululla pidettyyn kahvitilaisuuteen. Pormestari Weinin tervetuloitovotuksen jälkeen Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikainen piti puheen, jonka yhteydessä hän luovutti herra Walter Grossille Sinisen Ristin tämän monivuotisista ansioista Finnentagiin liittyen. Saksan Jalkaväkiliiton puheenjohtaja kenraalimajuri Josef Blotz esitti liiton tervehdyksen, jonka jälkeen kahvitilaisuutta jatkettiin rennon ja miellyttävän yhdessäolon merkeissä. Juhlapäivä päättyi koulun ruokasalissa pidettyyn aseveli-iltaan.

Finnentag täytti taas erinomaisesti tarkoituksensa. Ei pelkästään Jääkäriperinteiden vaalimisessa vaan myös siinä, että mukana olleille puolus-

Finnentagin kahvitilaisuus pidettiin perinteiseen tapaan koulun aulassa.

Iloinen joukko matkalaisia ryhmäkuvassa. Vasemmalta MPK:n hallituksen pj Mika Hannula, Erkki Immonen, eversti Jukka Nurmi, kenraalimajuri evp Jukka Pennanen, Sotilaskotiliiton hallituksen jäsen Anne Niska, Sotilaskotiliiton hallituksen jäsen Tuuli Kuutti, Sotilaskotiliiton pj Anne-May Asplund, Sotilaskotiliiton toiminnanjohtaja Satu Mustalahti, Jääkärisäätiön pj, prikaatikenraali evp Pertti Laatikainen, Reserviläisliiton entinen varapuheenjohtaja Ismo Nöjd ja perinneyhdistyksen varapj Arno Hakkarainen. Kuvasta puuttuu kuvan ottanut Martin Rintanen.

tusvoimien ja Saksan Bundeswehriin edustajille tarjottiin mahdollisuus tutustua ja verkottua molemmille tärkeiden perinteiden vaalimisen yhteydessä. Tämän verkottumisen myötä saadaan asioiden hoito ja tapahtumien järjestäminen sujuvaksi. Tämä on tulevaisuuden kannalta tärkeää, etenkin nyt kun, katse on

jo nyt tiukasti vuodessa 2025, jolloin on tarkoitus juhlistaa ns. ”isosti” Jääkäriteiden koulutuksen aloittamisen 110-merkkivuotta.

TEKSTI: Arno Hakkarainen, Pertti Laatikainen ja Jukka Pennanen
KUVAT: Jukka Pennanen, Arno Hakkarainen

Pertti Laatikainen Finnentag 108-vuotisjuhlien iltapäivätilaisuudessa Finnentagilla on maidemme yhteiseen historiaamme perustuva sanoma

On joskus hyvä pohtia, miksi tuo yli sata vuotta sitten jääkäreiden koulutuksesta alkanut perinteen vaaliminen jatkuu vuosi toisensa jälkeen näin merkittävällä tavalla. Itse näen siihen montakin perustetta, sanoi Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikainen.

Ensimmäinen peruste on se, että me kaikki ymmärrämme sen, mikä oli jääkäreiden uhraus lähteä Suomesta hakemaan sotilaskoulutusta Saksasta. Jääkärit edustivat kaikkia suomalaisia yhteiskuntaluokkia - korkeakoulutettuja, opiskelijoita, työmiehiä, talollisia ja talonpoikia. Kaikki se osoittaa tuolloista, Venäjän vallan sortaman suomalaisen yhteiskunnan tahtoa pyrkiä

kaikin keinoin siihen, että pieni pohjoinen kansakuntamme voisi joskus tulevaisuudessa saada olla oma valtio.

Toinen peruste Finnentagin jatkuvuudella on se, että tänä päivänä, toisin kuin vuonna 1915, tiedämme, että jääkärit muun suomalaisen yhteiskunnan ohella saavuttivat Suomen tavoitteensa. Vuonna 1917 saavutettu itsenäisyys on kestänyt Venäjän naapurimaana yli sata vuotta. Jääkäreiden johdolla rakennettiin Suomeen sellaiset asevoimat, joilla torjuttiin vuosien 1939 - 44 Neuvosto-Venäjän hyökkäys ja säilytimme vapautemme. Saksan tuki tuolloisiin Suomessa käytyihin sotiin oli merkittävä.

Kolmas peruste on se, että 108 vuotta sitten alkanut Saksan tuki jääkäreiden koulutukselle on ollut osaltaan rakentamassa syvää luotamusta maidemme ja yksittäisten kansalaisten välillä, mikä on kestänyt historian vaikeatkin vaiheet.

Venäjä on hyökkäyssodallaan Ukrainaan osoittanut sen, että sen toiminnassa ei ole monikaan asia muuttunut viimeisen 100-vuoden aikana. Olemme heränneet valitettavasti taas siihen, että Venäjä on edelleen valtio, joka sortaa kansalaisiaan. Se on edelleen valmis ihmisuhreista välittämättä

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Reserviläiset luovuttivat pormestarille ritarikilven

Vaasan edellisviikkoisen jääkärijuhlan vuoksi reserviläisiä jääkäriperinteen parista osallistui Finnentagiin tavallista laihemmalla joukolla. Suomesta reserviläisten matkaseurueessa olivat Helsinki-Uusimaalta Pekka Sillanpää, sekä Varsinais-Suomesta Seppo Lerkki ja Alpo Mäkinen. Lisäksi omana seurueenaan Matti Rahkola Etelä-Pohjanmaalta osallistui tapahtumaan perheensä kanssa.

Perjantaina pormestarin vastaanotolla kolmikkomme luovutti herra Wolfgang Weinille kaiverretulla laatalla varustetun ritarikilven kiitoksena reserviläistoiminnan mahdollistamisesta Hohenlockstedtissa. Kivi on Louhisaaren reserviläisten aikaansaama erikoistuote, joka on valmistettu samasta Kurun graniitista mistä Askaisten ritarihuonon 191 Mannerheim-ristin ritarin muistokivet.

Lauantaina Kellinghusenissa suomalaisista laskivat kukat jääkäreiden haudoille kadetti Petriina Penttinen ja Yorck Aretz. Saksalais-suomalainen reserviläisyhdistys RAG piti kokouksen myös aamupäivällä. Yhdistyksen puheenjohtajana saksalaisten puolelta jatkaa Burkhard Jäkel.

Lippuvartiosta jääkärimuistomerkin luona kunnialehdossa ja peruskoulun Aulasalissa jääkärilippua kantoi Seppo Lerkki. Lippu-upseereina toimivat Pekka Sillanpää ja Petriina Penttinen. Yorck Aretz ja Burkhard Jäkel laskivat RAG:n sepeleet jääkärimuistomerkillä ja ensimmäisen maailmansodan muistomerkillä.

Vaasan viikon takaiset muistot olivat vielä tuoreeltaan mielessä ja tulevaisuuden yhteistyökuvioita JB91:n kanssa pohdittiin. Mahdollisesti taas ensi vuonna Finnentagin yhteydessä voidaan reserviläisjoukolla osallistua koulutukseen lähialueen varuskunnassa.

TEKSTI: Pekka Sillanpää

Jääkärilippu saapuu Aula-saliin. Lippua kantaa Seppo Lerkki. Lippu-upseereina ovat Pekka Sillanpää ja Petriina Penttinen. Kuva Joachim Scheunemann

Jatkuu edelliseltä sivulta.

hyökkäämään naapurimaihinsa ja alistamaan kokonaisia kansakuntia omien valtapyrkimystensä edessä tappamalla naisia, lapsia ja vanhuksia, tuhoamaan yhteiskunnan elintärkeää infrastruktuuria. Venäjä on pettänyt meidän kaikkien luottamuksen.

Tällä Finnentag muistotilaisuudella on mielestäni yhteiseen historiaamme pohjautuva, aikaisempaakin keskeisempi ja ajassa elävä sanoma. Ukrainan kriisi on osoittanut, että ainoa mahdollisuus on varautua pahimpaan yhdessä. Yhdessä olemme kaikki, yksin emme mitään.

On hienoa, että olemme kyenneet yhdessä kehittämään myös tätä joka-vuotista Finnentag muistotilaisuutta. Suomen kokonaisturvallisuusajattelun mukaisesti kaikki kansalaisemme osallistuvat maamme puolustami-

seen. Miehiin kohdistuvan yleisen asevelvollisuuden ohella myös naiset osallistuvat Suomessa monin tavoin maanpuolustukseen. Naisten vapaaehtoisen sotilaallisen koulutuksen ohella Suomessa on kymmeniä valtakunnallisia naisjärjestöjä, satoja paikallisia yhdistyksiä ja satojatuhansia naisia, jotka varautuvat Suomalaisen kokonaisturvallisuusstrategiansa kuvattuihin kriiseihin.. Eräänä esimerkkinä on vuonna 1921 perustettu Suomen Sotilaskotiliitto, johon voi tuki kuulua miehiäkin. On hienoa, että liitto sai Hoenlockstedin kunnalta kutsun osallistua tähän tapahtumaan ja samalla muistaa omia juuriaan, jotka ulottuvat tänne Hoenlockstediin. Kiitokset puheenjohtaja Ann-May Asplundille panoksestasi.

Kiitän meidän kaikkien suomalaisten puolesta kaikkia yhteistoimintaan osallistuneita ja erityisesti pormestari

Wolgan Weiniä ja Hoenlockstedin kuntaa sekä kunnan kulttuuri ja historyayhdistystä ja sen puheenjohtajaa rouva Elisabeth Ganseforthia ja Hohenlockstedtin evankelisluterilaista seurakuntaa Finnentag 108-muistotilaisuuksista. On myös hienoa, että pormestarin ohella viime viikonloppuna Vaasassa järjestettyihin jääkäreiden kotiinpaluun suuriin 105-juhlallisuuksiin osallistui saksalaisia ystäviämme, kuten jalkaväen tarkastaja prikaatikenraali Michael Matz, muita saksan asevoimien edustajia ja vapaaehtoisia reserviläisiä. Arvostamme myös kovin sitä, että Te, kenraali Blotz olette Saksan Jalkaväkiliiton puheenjohtajana juhlimassa kanssamme.

Jääkäripäivää viettämässä Dragsvikissa, Vaasan rannikkojääkäripataljoonassa

Dragsvikissa Uudenmaan prikaatissa perinnejoukko-osastomme Vaasan rannikkojääkäripataljoona on järjestänyt vuosien ajan jääkäripäivän iltajuhlan. Pataljoonan komentaja Atte Löytönen, joka on myös Helsinki-Uusimaa osaston jäsen, kutsui osastomme vastuuhenkilöitä maanantaina 27. helmikuuta järjestettyyn juhlaan.

Läsnä olivat Pekka Sillanpää, Arno Hakkarainen ja Pekka Rautalahti. Allekirjoittanut sai kunnian pitää juhlapuheen. Puheessa käsiteltiin jääkäri liikkeen perustamiseen liittyviä vaiheita, jääkärikoulutuksen merkitystä itsenäisyydellemme sekä Ukrainan sodan rinnasteisuutta Suomen jääkärien elämäntyölle ja kansamme kohtalonvuosiin. Juhla oli tyylikäs ja myös tuttuja juhlalauluja laulettiin. Erityinen kiitos on syytä antaa kokille, joka oli loihittanut erinomaisen maistuvat ruokalajit. Illan tärkeänä osana suunniteltiin mahdol-

Juhlapöydässä. Kuvassa näkyvä Kommodori Juha Kilpi oli vielä silloinen prikaatinkomentaja, mutta hänestä vasemmalla komentaja Jyri Kopare on UUDPR komentaja 1.3.2023 lähtien.

lisuuksia seuraavaan osaston retkeen, mistä kuulemme myöhemmin lisää.

Osastomme luovutti juhlassa prikaatin kahden pataljoonan kaikille kuudelle perusyksikölle ruotsin-kie-

lisen jääkäritaulun kiinnitettäväksi yksiköiden seinään varusmiesten ja henkilökunnan nähtäville.

TEKSTI JA KUVA: **Pekka Sillanpää**

Kolumni • Pertti Laatikainen

Itäinen karhu on haavoittunut

Vuosi sitten 24.2.2022 olin lähdössä Saksaan jääkäreiden koulutuksen aloittamisen 107 -vuotis muistotilaisuuteen. Samana päivänä Venäjä hyökkäsi naapurimaahansa Ukrainaan. Päätoimittaja Jukka Knuutin pyynnöstä kirjoitin kolumnin Paroleen sodan ensi päivinä. Ymmärrettävästi päällimmäisenä mielessä ollut Venäjän raakalaismainen toiminta oli kirjoituksen aihe. Niin nytkin.

Tuolloisessa kolumnissani päätelin, että sota oli mielestäni Venäjän virhearvio, en ymmärtänyt tuolloin Venäjän päämääriä ja totesin, että sota jatkuu Ukrainassa lännen tuella ja Venäjä häviää sodan. Totesin myös, että Venäjä on menettänyt valtiona luottamuksen. Noista arvioista ei ole tarve antaa periksi vuoden päästäkään sodan alkamisesta. Valitettavasti sodan loppua ei ole näköpiirissä.

Niinkuin sodilla yleensäkin Ukrainan sodallakin on kolme vaihtoehtoa – sota päättyy rauhansopimukseen, sota ns ”jäätty” tai sota laajenee ja lopputulos siirtyy. Itse en ole nähnyt neljäntenä vaihtoehtona Ukrainan häviötä. Ranskan kokoista, yli 45 miljoonan kansalaisen asuttamaa valtiota ei Venäjä voi voittaa ainakaan, jos kyse on hallinnon vaihtamisesta ja Ukrainan alistamisesta sen kontrolliin.

Ensimmäistä vaihtoehtoa eli rauhaa ei ole näköpiirissä. Se edellyttäisi molemmilta puolilta sodalle asettamista tavoitteista luopumista ja neuvotteluiden käynnistämistä. Rauhan teossa Ukraina olisi suurin voittaja.

Toinen vaihtoehto, sodan jäätyminen, näyttää todennäköisemmältä. Jossain vaiheessa pitkään jatkuneessa osapuolten kaikki resurssit kuluvat – ihmiset, taistelutahto, tuotantokapasiteetti ja taloudelliset resurssit. Siirryttäisiin Ukrainan sodan vuosi- en 2014–2022 aikaiseen eräänlaiseen asemasotaan, jossa vihollisuuksia käydään matalammalla intensiteetillä. Tällöin haasteena on sodan leimahtaminen jossain vaiheessa taas täysimittaiseksi. Tässä vaihtoehdossa kansainvälisellä yhteisöllä olisi merkittävä rauhanrakentajan ja rauhan ylläpitämisen rooli.

Sodan laajeneminen on vaarallisin vaihtoehto ja sitä seurataan tällä hetkellä intensiivisesti. Kysymys onkin siitä, millä perusteilla ja miten laajeneminen tapahtuisi. Venäjä on toistuvasti esittänyt laajenemisen kynnykseksi Naton joukkojen ja pitkän kantaman aseiden pysyminen sivussa sodasta. Venäjä pyrkinee löytämään syytä laajentamiseen joidenkin naapurimaidensa suuntiin käyttämällä kaikille tuttuja, heidän keinovalikoimaansa kuuluvia erilaisia provokaatiota. Venäjän sisäisen tilanteen kehityksessä nykyiselle hallinnolle kriittiseksi, sodan laajenemisen todennäköisyys kasvaa.

Tällä hetkellä kaikkien mielessä oleva kysymys on sodan aikajänne - siis kauanko sota kestää? Kenelläkään ei kristallipalloa asian ratkaisemiseksi. Sota jatkunee vielä muutamia vuosia, jos muuta yllättävää ei tapahdu.

Aika toimii valtavista menetyksistä huolimatta enemmän Ukrainan kuin Venäjän hyväksi. Oikeudeton hyökkäys syö joka päivä eniten Venäjän itsensä resursseja, Venäjän poliittisen johdon luottamusta sisäisesti ja ulkoisesti sekä vaikeuttaa Venäjän pääsyä takaisin kansainväliseen yhteistyöhön. Venäjä ajautuu joka päivä yhä syvempään kaaokseen, huolimatta heidän presidenttin vastakkaisista ulostuloista.

Itäinen karhu on haavoittunut, ja silloin se on vaarallisimmillaan. Läntisen maailman tulee varautua uusiin aggressioihin. Ilman Venäjän johdon uudelleen arviointia siitä, miten 2000 -luvun valtion tulee toimia, Venäjä tulee tämän kriisin päättyessä joskus olemaan jatkuva uhka naapurimailleen ja sotilasliitto Natolle. Kalusto uusitaan ja joukot rakennetaan uudesta tulevien vuosikymmenten aikana. Jälkipolvillekin riittää siis työtä – omaa maanpuolustusta ei Suomi voi laiminlyödä NATO-liitolaisenakaan.

Historia toistaa itseään – senkin vuoksi olen lähdössä tätä kirjoittaessani maaliskuun 2023 alussa Saksaan jääkäreiden koulutuksen aloittamisen 108 -vuotis muistotilaisuuteen.

Jääkärisäätiön puheenjohtaja,
prikaatikenraali (evp)
Pertti Laatikainen

Liepaja käynnisti jääkärien paluun 105-vuotisjuhlinnan

Jääkärien paluun 105-vuosisjuhlinta aloitettiin Liepajassa 11. helmikuuta. Valokuvanäyttely ”Suomalaiset jääkärit Latviassa” avattiin 11. helmikuuta Liepajan yliopistossa. Näyttelyn avasi yliopiston rehtori Dace Markus Jääkäriaiheset kuvat ovat esillä Liepajassa toista kertaa. Valokuvanäyttelyn ”ensiltä” oli 100-vuotisjuhlien yhteydessä viisi vuotta sitten. Sen jälkeen näyttely on kiertänyt Virossa, Suomessa ja Saksassa. Suunnitteilla on kuvien tuominen seuraavaksi Riikaan.

Sunnuntaina 12. helmikuuta Liepajan Pyhän kolminaisuuden kirkossa pidetyn jumalanpalveluksen teemanä oli 13. helmikuuta 1918 samassa tilassa tapahtunut Jääkäriilipun vihkiminen sekä jääkäreiden vannoma vala. Jääkärilippu on Suomen puolustusvoimien ensimmäinen joukko-osastolippu ja jääkärien vala on ollut esikuva suomalaisten edelleen vannomalle sotilasvalalle. muistutti Suomen Latvian suurlähettiläs Anne Saloranta näistä tapahtumista käyttämässään puheenvorossa.

Jääkärit mainittiin monta kertaa dekaani Pēteris Kalksin saarnassa. Mitä kaikkea hän jääkäreistä puhui jäi arvoitukseksi, sillä saarna oli latviankielinen. Mutta molempia kotimaisia kieliäkin kuultiin, sillä Jääkärisäätiön hallituksen jäsen Kari Heiskanen luki suomeksi päivän raamattutekstin. Toista kotimaista käytti Suomesta muuttanut diakoni Denis Svenfelt.

Latvialaisen jumalanpalveluksen kaava on pitempi, mihin meillä on totuttu. Nyt jumalanpalvelus kesti kaksi tuntia, kun maailman suurimmilla mekaanisilla uruilla soitettuun musiikkiin sisältyi ylimääräisinä kaksi ei-kirkollista melodiaa, Finlandia ja Jääkärimarssi.

Kari Heiskanen esitti näyttelyn avajaisissa Jääkärisäätiön tervehdyksen. Hän oli tehtävään harvinaisen sopiva henkilö, sillä hänen sekä isän- että äidinpuoliset isoisänsä olivat jääkäreitä. Tulkkina Karina Klancberga. Taustalla olevat hurjat kuvat ovat Latvian kansalliseepoksen Karhunkaatajan kuvittajan käsialaa. Sama mies on kuvittanut myös Kalevalan latviankielisen laitoksen, jonka kuvitusta on oikeanpuoleinen kuva. Vasemmanpuoleinen on Karhunkaatajasta.

Suomen virallisen tervehdyksen avajaisiin toi Suomen Latvian suurlähettiläs. Hän kertoi olevansa ylpeä siitä, että hänen sisarentyttärensä oli varusmiehenä vannonut sotilasvalan, minkä jälkeen hän on jääkäri.

Jumalanpalveluksen jälkeen oli vielä seremonia, missä soitettiin Ukrainan kansallislaulu ja Latvian evankelis-luterilaisen kirkon Liepajan hiippakunnan piispa Hans Martin Jenson rukoili rauhaa Ukrainaan.

Toisin kuin viisi vuotta sitten kirkossa ei ollut Jääkärilippua, univormuja ja sotilassoittokuntaa. Mutta sen loiston korvasi historiallisen kirkon kohentunut ulkonäkö. Rakennus on saanut mm. uuden maalipinnan. Eksoottisin oli kirkon maailman suurimpien mekaanisten urkujen puhdistaminen niihin pesiityneistä tuhohyönteisistä. Urut piti huputtaa ja täyttää ”telttä” myrkkyykaasulla.

Varoja kirkon kunnostamiseen on saatu mm. latvialaisilta yrityksiltä ja järjestöiltä. Tukea on tulossa myös EU:ta. Ja onpa Jääkärisäätiökkin omalta osaltaan voinut hiukan tukea tämän jääkäreiden kautta Suomelle tärkeän kirkon kunnostamista.

TEKSTI JA KUVAT: **Jukka Knuuti**

Jumalanpalvelus Pyhän kolminaisuuden kirkossa oli monikielinen. Kari Heiskanen luki suomeksi päivän raamattutekstin.

Jumalanpalveluksen jälkeen jääkärien muistolaatan edessä. Musta laatta häviää kynttilöiden heijastuksiin. Henkilöt vasemmalta dekaani Pēteris Kalks, diakoni Denis Svenfelt, piispa Hans Martin Jenson, suurlähettiläs Anne Saloranta ja Kari Saloranta

Kunnianosoitus Jääkäripaadella

Itsenäisyyspäivän kunnianosoitus Jääkäripaadella 6.12.2022 voitiin viedä läpi kauniissa talvisäässä. Jopa niin talvisessa, että paaden päällä ollut jäätynyttä lunta ei saatu siivottua. Paikalla on 33 kansalaista, jotka saattoivat nauttia myös sotilaskotiauton tarjoilusta, kahvista ja munkeista.

Jääkäripäivän kunnianosoitus Jääkäripaadella 25. helmikuuta. Väkeä oli vähemmän, kun paljon väkeä oli Vaasassa juhlimassa jääkärien paluun 105-vuotismuistoa. Seppelettä laskemassa vasemmalta Maisa Crockford, Risto Hiekka ja Hannu Pohjanpalo. Kuva: Tiina Kiiski

Pirkkalan Jääkärimuistomerkillä laskettiin Jääkäripäivän seppelä sunnuntaina 26.2. taustavoimina JP27 Pirkanmaan osasto ja Ylöjärven Reserviläiset. Seppelälaskijoina vasemmalta osaston hallituksen jäsen Sami Rantanen, Ylöjärven Reserviläisten kunniapuheenjohtaja Timo Mäkinen ja JP27 Pirkanmaan hallituksen jäsen Jussi Eskola. Kuvat Pasi Hakala.

Pirkkalan jääkärimuistomerkillä on mielenkiintoinen historia. Se tehtiin jalustaksi Mannerheimin patsaalle, joka oli määrä pystyttää keskeiselle paikalle Tammerkosken rantaan. Tampereen vasemmistoenemmistöinen hallinto ei sallinut patsaan sijoittamista Koskipuistoon. Patsas sijoitettiin 1954 Vehmaisiin sille kalliolle, mistä Mannerheim tarkkaili valkoisten joukkojen hyökkäystä kohti Kalevankangasta. Patsaan jalusta oli seisonut Koskipuistossa lautaverhouksen peittämänä vuodesta 1940. Kun patsas pystytettiin Vehmaisiin, mietittiin jalustalle muuta käyttöä: siitä tehtiin jääkärimuistomerkki Pirkkalaan Muistomerkki paljastettiin vapaussodan päättymisen muistopäivänä 16. toukokuuta 1968. Jalustaan lisättiin jääkärikunniamerkki ja säkeistö Jääkärimarssista.

Henkilövaihdoksia ja tukipäätöksiä Jääkärisäätiössä

Jääkärisäätiö kokoontui Katajanokan Kasinolla 7.12.2022. Säätiö päätti kokouksessaan hallituksenjäsenyyksistä säätiölle esitetyistä tukihakemuksista.

Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin kaudelle 2023–24 eversti evp, FT Pasi Kesseli ja käräjätuomari Marjatta Berg.

Pasi Kesseli on perehtynyt laajalaisesti jääkärihistoriaan. Hän julkaisi vuoden 2022 lopussa Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön 50-vuotishistoriikin. Hän on koulutukseltaan filosofian tohtori, Helsingin yliopisto 2002. Hän on toiminut myös operaatiotaidon ja taktiikan professorina ja sotilasprofessorina Maanpuolustuskorkeakoulussa. Hänellä on lukuisia luottamustehtäviä, mm Suomen Sotahistorian Komission hallituksen jäsen vuodesta 1998, Maanpuolustuskorkeakoulun Tukisäätiön hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 2003–2019 ja Suomen Sotahistoriallinen Seura ry:n puheenjohtaja 2007–2012.

Marjatta Berg (oma sukua Rinta) on Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden käräjätuomari. Hän on työskennellyt mm. Vaasan ja Helsingin hovioikeudessa sekä Korkeimmassa oikeudessa. Jääkäritaustaisen isoisänsä innoittamana hän osallistui jääkärinuorien toimintaan jo 1960-luvulla. Berg liittyi 1970-luvun lopulla perinneyhdistykseen ja paikallisosastojen muodostamisen jälkeen hän on myös toiminut Helsinki-Uudenmaan osaston johtokunnassa usean vuoden ajan 2000-luvulla ja sen jälkeen myös osaston toiminnantarkastajana.

Jääkärisäätiön puheenjohtaja luovutti edelliselle JP27 perinneyhdistyksen puheenjohtajalle (2019–2021) kenraaliluutnantti Pasi Välimäelle Jääkäripienoislipun kiitoksena jääkäriperinteen eteen tehdystä erittäin arvokkaasta työstä. Hallitus päätti tukea hakemusten perusteella seuraavia tahoja ja henkilöitä:

Puheenjohtaja Pertti Laatikainen luovutti kenraaliluutnantti Pasi Välimäelle Jääkäripienoislipun kiitoksena tämän perinnetoiminnan hyväksi tekemästä työstä. Välimäki oli perinneyhdistyksen puheenjohtaja 2019–2021.

Marjatta Berg

Pasi Kesseli

- JP 27 Perinneyhdistys 38 000 euroa vuoden 2023 toiminnan tukemiseen. Tuki kattaa myös Jääkärikanslian kulut Maanpuolustustalossa.
- Matti Lackman 2000 euron tunnustuspalkinto. Professori Matti Lackman on ollut erittäin aktiivinen ja kriittinenkin jääkäriperinteen tutkija ja toimija 2000-luvulla. Hän on mm. toimittanut kirjan ”Saksan vai Suomen hyväksi”, tehnyt perinteeseen liittyvää muuta tutkimustyötä, mikä jatkuu edelleen, sekä osallis-

tunut ja järjestänyt jääkäriaiheisia seminaareja.

- Tarja Lappalainen 2 000 euroa tutkimukseen ja kirjan kirjoittamiseen jääkärieverstiluutnantti Armas Perksalosta.

Jääkärisäätiö onnittelee palkittuja ja toivottaa uudet hallituksen jäsenet tervetulleiksi ja onnittelee palkittuja.

TEKSTI: Pertti Laatikainen
Jääkärisäätiön puheenjohtaja

Jääkärihenki puhaltaa Lapissa

70 uutta jääkärimestaria

JP27:n perinneyhdistys ja Jääkäriprikaati puhaltavat yhteen hiileen jääkäriperinteen siirtämisessä nuoremmalla sukupolvella. Parhaita palkittiin erityyppisissä.

Jääkärimarssi

Lapin jääkärien sisua ja kuntoa mitattiin jälleen vaativalla 24 tunnin hiihtomarssilla. Marssin aikana oli hetkittäistä lumisadetta ja 14–15 astetta pakkasta – joten hiihtokeli oli kohdillaan. Kilpailu eteni näin ollen sutjakkaasti. Pisimmän matkan 124 km vuorokaudessa hiihti alikersantti Timo Kyösti. Yli 100 km hiihti kaiken kaikkiaan 70 taistelijaa, jotka nimitettiin jääkärimestareiksi.

Jääkärimestariksi tulee suorittamalla vuorokauden kuluessa 100 kilomerin tai sitä pidemmän marssin 24 tunnin aikana. Marssi tapahtuu talvella hiihtäen ja lumettomana aikana kävellen.

Perinneyhdistys palkitsi voittajan jääkäripuukolla ja kymmenen kärjen Itsenäisyyden puolesta -kirjalla.

Jääkärihenkisimpänä soturina Lapin osasto palkitsi joulukuun kotiuttamisjuhlassa kersantti Henrik Kettusen Jääkäreitä ja latutarhoja -kirjalla ja 100 euron stipendillä.

Soturilounaalla jaettiin myönnetyt tunnustukset

Soturilounaalla 5.12. jaettiin yhdistyksen 50-vuotisjuhlassa myönnetyt palkinnot, joista arvokkaimpina kunniajäseneksi nimetty Leena Ovaska kukitettiin juhllaisiin menoihin. Samalla jaettiin myönnetyt jäsenmerkit ja toivotettiin uusi jäsen Christina Löhner-Mourujärvi lämpimästi tervetulleeksi osastomme jäseneksi. Nykyisin posiolainen Christina kertoi selkeällä suomen kielellä terveiset kotikaupungistaan Hohenlockstedtistä sekä isänsä että oman ikäpolvensa kunnioittavasta suhtautumisesta jääkäri-
liikkeeseen – olipa hienoa kuultavaa.

TEKSTI JA KUVAT: **Markku Aherto**

Tältä näyttää juuri 124 kilometriä hiihtänyt alikersantti Timo Kyösti – ja vielä hymyilee.

Tuore kunniajäsen jääkärintytär Leena Ovaska – yhtä hymyä.

JÄÄKÄRIMARSSIN 10-KÄRKI

Alikersantti	Kyösti Timo	124 km
Oppilaskorpraali	Honkanen Tuomas	120 km
Korpraali	Nurmimäki Joonas	108 km
Upseerikokelas	Gyldén Jonathan	100 km
Korpraali	Rauhala Akseli	100 km
Upseerikokelas	Miettinen Benjamin	100 km
Alikersantti	Piippola Miro	100 km
Kersantti	Mantila Ville	100 km
Jääkäri	Anttila Otso	100 km
Upseerikokelas	Sihvo Erno	100 km

Näin kertoi Parole neljä vuotta sitten:

Cristina lähti Hohenlockstedtista poroemännäksi Posiolle

Jääkäriliike matkaansaattaa romansseja vielä näinäkin päivinä. Christina Löther lähti jokunen vuosi sitten Hohenlockstedista jutuntekomatkalle Suomeen. Kohde oli Lapua, joka on Hohenlockstedtin ystävyyskaupunki. Ystävyysuhteet perustuvat jääkäriliikkeeseen sitä kautta syntyneeseen yhteistyöhön kaupunkien välillä. Kun Lapualta lähdetään Hohenlockstedtiin, ei asuta hotellissa vaan saksalaisten ystävien luona. Ja Suomeen tullessaan saksalaiset asuvat vastaavasti lapualaisten ystäviensä kodissa.

Lapualta Christina lähti suomalaisen ystävänsä kanssa Suomutunturille. Tällä matkalla hän tapasi Manne Mourujärven. Christine muutti Suomeen ja meni Mannensa kanssa naimisiin 2007. Kolme vuotta myöhemmin he perustivat Mourujärven kotitalalle poromatkaileuyrityksen.

Christina Löther–Mourujärvi ja Manne Mourujärvi ovat molemmat JP27:n perinneyhdistyksen Lapin osaston jäseniä.

Soturilounaalla palkitut vasemmalta Christina Löther–Mourujärvi, Manne Mourujärvi, Pekka Laitila, Leena Ovaska, Kaisa Liljeberg ja oikealla Murolan etapin perinteiden vaalija Heikki Hinkkanen. Kunniajäsen Leena ja kultaisella jäsenmerkillä palkittu Kaisa ovat pitkäaikaisia osastomme puheenjohtajia.

Jääkäriväepeli Paavo Haanpää

Paavo Jalmari Haanpää syntyi 20. marraskuuta 1893 Merikarvialla Alakylässä vanhaan Rikalaisen talonpoikaissukuun sukujuurien ulottuen aina 1500-luvulle asti. Merikarvianjoen varrella, kuusilapsisessa perheessä Paavo varttui lapsuutensa ja kasvoi nuorukaiseksi auttaen kotiväkeään maatöissä.

Jossakin vaiheessa Paavo Haanpään elämään tuli tarve lähteä etäämmälle kotipiiristään ja itsenäistymään uutta sekä toisenlaista elämää varten ja saamaan kokemuksia muualta. Kotitilan viljelyt saivat jäädä Haanpään lähdettyä kaivostöihin Norjaan. Elettiin aikaa ennen vuotta 1915. Kun hän kuuli eräältä värvärliltä jääkäriiliikkeestä, se sai nuoren miehen matkustamaan Saksaan. Venäjän valta sortovuosieneen kenties oli herättänyt nuorukaisessa halun osallistua vapauttamaan isänmaa vieraan maan joukoista, mikä jääkäriiliikkeen tarkoitus olikin. Niinpä hän matkusti Malmöhön, sieltä Trelleborgiin ja edelleen laivalla Sassnitiin. Viimeisen vaiheen

Jääkäriväepeli Paavo Haanpään hauta Merikarvian hautuumaalla. Kuva Juha Seppä.

matkastaan hän kulki samaa tietä kuin monet muut jääkäritarjokkaat: Hampuri–Altona–Neumunster-junalla pohjoiseen, sitten junan vaihto länteen Keisari Wilhelmin kanavalle johtavaa rautatietä, jonka varrella sijaisi Lockstedter Lager, nuoren miehen tuleva koulutuspaikka.

Paavo Haanpää on kertonut, että ”Merikarvialta Saksaan lähti vain pari miestä, toinen Norjasta ja toinen meriltä, ja että yksin minä sinne lähdin, mutta pärjäsin kyllä hyvin perille asti”. Toisella miehellä hän tarkoitti jääkäriluutnantti Arvo Liuskalliota, joka työskenteli koneenkäyttäjänä ja

Jääkäripataljoonan 2. komppania Lockstedtissa keväällä 1916. Paavo Haanpää istuu eturivissä kymmenentenä vasemmalta. – Kuva Museovirasto.

perämiehenä ennen Saksaan siirtymistään.

Jääkärikaus

Näin nuori 22-vuotias Paavo Haanpää liittyi joulukuun 29. päivänä 1915 vapaaehtoisena sotilaskoulutusta antavaan, aiemmin 1915 annetulla käskyllä perustettuun Lockstedtin harjoitusjoukkoon, josta myöhemmin keväällä 1916 muodostettiin Jääkäripataljoona 27, jonka 2. komppaniaan hän tuli kuulumaan.

Jääkäripataljoona 27:n mukana Haanpää osallistui ensimmäiseen maailmansotaan Saksan itärintamalla: asemasotaa Misse-joella, rannikkoasemissa Riian-lahdella, talvitaisteluja Aa-joella sekä lähes vuosi rantavartiosta ja täydennyskoulutuksessa Libaussa pataljoonan sotilaskoulutuksen viimeistelyvaiheessa odottaen kotiin paluutaan.

Haanpää vannoi sotilasvalan Suomen lailliselle hallitukselle muiden jääkärien tavoin Trinitatis-kirkossa 13. helmikuuta 1918, ja Suomeen paluu Libaun satamasta alkoi jo 14. päivänä.

Suomen vapaussota

Paavo Haanpää saapui Arcturus-laivalla Vaasan Vaskiluotoon jääkärien pääjoukon mukana helmikuun 25. päivänä 1918. Hän oli jo astunut Suomen Armeijan palvelukseen varaväepeliksi ylennettynä Libaussa helmikuun 11. päivänä 1918.

Haanpää jäi ensin Vaasaan kouluttamaan nuoria suojeluskuntalaisia. Sitten hänet sijoitettiin Suomen valkoisen armeijan 3. Jääkärirykmentin 7. jääkäripataljoonaan, joka siirrettiin maaliskuusta 1918 alkaen 4. Jääkärirykmentin 11. jääkäripataljoonaksi. Myöhemmin seurasi vielä siirto 5. Jääkärirykmentin esikuntaan, missä hän toimi rykmentin muonitus- ja rehimestarina.

Vapaussodassa Paavo Haanpää osallistui taisteluihin Karjalankannaksella ja Viipurin valtaukseseen sekä Terijoella Kuokkalan ja Ollilan taisteluihin.

Vapaussodan jälkeinen aika

Jääkäriväepeli Paavo Haanpää jatkoi palvelustaan vapaussodan jälkeen edelleen samaisessa 5. Jääkärirykmentissä, jonka nimi muutettiin Kuopion jalkaväkirykmentti n:o 4:ksi. Armeijasta hän erosi 15. helmikuuta 1919 ja liittyi suojeluskuntajärjestön palvelukseen, jossa hänet sijoitettiin paikallis- ja harjoituspäälliköksi Kuortaneen suojeluskuntaan heinäkuun 1. päivästä 1919 alkaen.

Kuortaneen paikallispäällikön tehtävää hän hoiti maaliskuuhun 1920 saakka, jonka jälkeen hän astui uudelleen armeijan palvelukseen huhtikuun alussa 1921, ja hänet määrättiin Kajaanin sissipataljoonaan, missä hän toimi ensin konekiväärikomppanian ja helmikuusta 1922 alkaen 2. komppanian väepelinä, mistä tehtävästä ja armeijasta hän erosi 1. huhtikuuta 1923.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Paavo Haanpää osallistui vapaussodassa mm. Viipurin valtaukseseen. Kuvassa (Museovirasto) Viipurin Kolkoinmäen raunioita 14.5.1918.

Paavo Haanpää liittyi suojeluskuntajärjestön palvelukseen 1919 ja viime sotien aikana toimi mm. suojeluskunnan harjoituspäällikönä. Kuvassa (Museovirasto) Porin suojeluskunnan mieskuoron 25-vuotisjuhlaconcertti 24.3.1944.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Koti ja perhe

Ollessaan Kuortaneella paikallis- ja harjoituspäällikkönä Paavo Jalmari Haanpää avioitui juhannuksena 1919 käsityönopettajatar Suoma Rauha Santavuoren (Frans Niklas ja Maria Josefina Santavuoren, os. Svedin, lapsista kolmanneksi nuorin) kanssa. Heidät vihittiin Merikarvian kirkossa.

Joulun alla 1923 Paavo Haanpää sekä tämän vaimo muuttivat Haanpään sukutilasta lohkaistulle Havulan tilalle ja ryhtyivät viljelemään maatilaansa.

Ajan tavan mukaan innostui myös Haanpää vuonna 1926 lähtemään Kanadaan hakemaan lisävaurautta, ja niin saivat työt kotitilalla jäädä toistamiseen. Kanadassa hän pääasiassa työskenteli preerialla maanviljelyksen parissa sekä metsä- ja rakennustöissä. Koska Kanadassakin olot huononivat, hän palasi takaisin vuonna 1929 ja jatkoi maanviljelyä kotitilallaan.

Talvi- ja jatkosota

Talvisodan aikana Paavo Haanpää toimi Merikarvian sk:ssa vartio- ja harjoituspäällikkönä ja jatkosodassa koulutti nostomiehiä Porin Toejoella toimien lisäksi poikaosaston ja vartiomiesten kouluttajana suojelukunnassa. Jatkosodan aikana 1942 hän kuului myös Luvian erillisjoukkoihin.

Paavo ja Suoma Haanpään kuudesta lapsesta vanhin, jääkäri Pentti Paavo Haanpää, kaatui 28. kesäkuuta 1944 Talissa Murokallion läheisyydessä tehdyn, Panssaridivisioonalle alistetun ja Jääkäriprikaatiin kuuluvan JP 3:n vastahyökkäyksen yhteydessä.

Voi vain kuvitella niitä tunteita, mitä Paavo Haanpää koki silloin, kun hän oli vastaanottamassa kaatunutta poikaansa Merikarvialla. Tietävästi hän oli yksi niistä henkilöistä, jotka

Vapaussoturin hautamerkin paljastustilaisuuteen kauniina aurinkoisena päivänä Merikarvian hautausmaalla 20.11.2021 (oli kulunut 128 vuotta Paavo Haanpään syntymästä) osallistuivat lapsenlapset: vasemmalta Tommi Haanpää, Eija Seppä ja Soili Hirsimäki. – Kuva Juha Seppä.

ottivat vastaan kaikki paikkakunnalle tuodut sankarivainajat. Jääkäri Pentti Haanpää on haudattuna muiden 216 sankarivainajan kanssa Merikarvian sankarihautaan.

Sotien jälkeen

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö oli myös Paavo Haanpään sydäntä lähellä. Hän toimi Merikarvian ja Siikaisen rintamiesyhdistyksen puheenjohtajana sekä oli pitkään Vapaussoturien Huoltosäätiön Merikarvian osaston johtokunnassa ja kuului Merikarvian Reservialiupseereihin. Haanpää osallistui innokkaasti myös JP 27:n lukuisiin tilaisuuksiin.

Viiden sodan kokenut ja nähnyt, 91-vuotias Satakunnan viimeinen jääkäri, jääkärivääpeli Paavo Jalmari Haanpää nukkui ikuisen uneen 4. maaliskuuta 1985. Hänet haudattiin sotilaallisin kunnianosoituksin Merikarvialla isänmaan multiin kauniina pakkaspäivänä 16. maaliskuuta 1985.

Hänen mukanaan katosi osa itsenäisyysmeidän vaikuttavaa historiaa, kuitenkin kenenkään sitä unohtamatta.

TEKSTI: Juha Seppä

Henkilövaihdoksia kansliassa

Jääkärikanslian "yleismiehenä" 16 vuotta toiminut Tiina Kiiski jätti jääkäriperinteen vaalijat tammikuun lopulla. Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Vesa Valtonen palkitsi Tiinan perinneyhdistyksen pienoislipulla.

Kansliaa pyörittää tämän vuoden va. toiminnanjohtajana Pertti Ruotsalainen. Hän on eversti evp. ja ollut viimeksi Maanpuolustuskoulutuksen hallintopäällikkö. Hän on tiistaisin kansliassa ja muuten hoitaa hommat etätyönä.

Jääkärikanslia

Kanslia on auki tiistaisin 9–15, muutoin sopimuksen mukaan. Va. toiminnanjohtajan Pertti Ruotsalaisen tavoittaa kanslian numerosta 050 377 8845 ja sähköpostitse kanslia@jp27.fi

105 Kunnian päivää

Hämeenlinnan pääkirjastossa on esillä 20.–26.3.2023 valokuvanäyttely, "Talvisota – 105 kunnianpäivää".

Kaikki kuvat on tehty tietokoneella käsityönä Adobe Photoshop – ohjelmalla väri väriltä, automaattivärjäystä ei ole käytetty.

Kuvissani pyrin mahdollisimman tarkkaan kuva värjäksiin, jotta niistä voi tehdä suuria kuvatulosteita katselukokemuksen kärsimättä.

Suurimmat näyttelyssä esillä olevat valokuvat 60x90cm kokoisia.

Teksti: **Janne Polsa**

Jääkäriperinteen reserviläisystäviä Saksasta Suomen kiertueella

Ohjelmassa monen sortin sotahistoriaa

Seppo Lerkki ja Kimmo Kiiveri isännöivät kokoneen Suomen kävijän Jens Hirschgängerin ja matkakumppaninsa vierailua Turussa 22.–23.8.2022. Jens ja Fabian Grüner ovat vastanneet Lüneburgin yhdistyksen puitteissa jääkäriperinnekokoonantumisten reserviläisten toiminnallisten osuuksien järjestelyistä jo useita vuosia ajastaan ja vaivannäöstään tinkimättä.

Yhdessä Jensin ja Fabianin kanssa Frank Jürgens, Martin Bezenka ja Torsten Klepp saapuivat Ruotsin kautta Turkuun. Heti aamuvarkaisen tapaamisen jälkeen paikallistuntemus oli avuksi, kun yhdessä autossa huollon merkkivalo alkoi palaa. Pikaisen varikkopysähdysten jälkeen Raisiossa matka pystyi taas jatkumaan.

Veneilemään lähdettiin Raision Marinasta Meyerin telakan vierestä, jossa oli uusi loistoristeilijä rakenteilla. Reitti suuntautui Airiston kautta Hirvensalon kiertäen Lemunniemen

maihinnousun 1808 paikan ohi ja Aurajoen sukellusveneitten laskupaikalle. Tämän jälkeen pidettiin Ruissalon telakalla jaloittelutauko paikalla, jossa oli rakennettu 1930-luvulla vartiomoottoriveneitä. Paluu Raisioon kulki Pansion laivastoaseman ohi, jossa oli muutamia ohjusveneitä paikalla ja uusien korvettien vaatiman laiturin rakennustyöt käynnissä.

Iltapäivällä tutustuttiin Itäharjun kalliolla ilmatorjuntabunkkereihin. Se oli yksi kolmesta kiinteästä ilmatorjuntapaikasta, jotka rakennettiin alkuvuonna 1940 ja saavuttivat 22 ilmatorjuntavoittoa. Tämän jälkeen pysähdyttiin vanhalla Littoisten juna-asemalla Leninin junasta poistumisen muistokivellä. Maailma olisi voinut olla toisenlainen, mikäli Lenin ei olisi saanut varoitusta Turussa odottavasta poliisista. Vielä ehdittiin siirtyä maastoon tutkimaan Littoisten suojeluskunnan ampumarataa, joka oli

aikanaan Lounais-Suomen suurimpia taisteluammuntapaikkoineen ja 300 metrin ratoineen. Näyttösuojat ovat vielä hyvin säilyneet ja puut raivamalla saataisiin hyvä rata takaisin käyttöön.

Pirhosen Mannerheim-risti nähtiin Forum Marinumissa

Tiistai alkoi Forum Marinumin ympäristössä Hostelli- ja museolaiva s/s Borea katsomassa. Ensi kerral-la ehkä siellä yövytäänkin, nyt kuitenkin maallisemmissa maisemissa. Tutkija Mikko Meronen esitteli museon kokoelmia, muun muassa Mannerheim-ristin ritarien kunniamerkkejä. Nähtävillä on erityisesti Jouko Pirhosen kunniamerkit, jolle myönnettiin Mannerheim-risti uskaliaasta torpedovenehyökkäyksestä saksalaisten kanssa. Meronen kertoi myös suomalaissaksalaisesta yhteistyöstä toisen maailmansodan aikana

Tässä alkamassa saksalaisen suorituskykymerkkitestin marssiosuus.

merisodankäynnin ja miinoittamisen osalta. Yhdessä laskettuun Jumindamiinakenttään kaatui noin 15 000 venäläistä yli 50 aluksessa paetessaan saksalaisia Tallinnasta 1941. Tämä oli toisen maailmansodan suurin meritaistelu menehtyneiden määrän suhteen. Saksan merivoimilla oli myös suuri vaikutus, kun he sulkiivat Kronstadin laivastotukikohdan miinoituksen taakse ja laskivat Suomenlehden poikki 80-kilometrisen sukellusveneverkon joka kevät ja nostivat sen talveksi pois.

Yhteisen lounaan jälkeen oli saksalaisten ohjelmassa perinteisten postikorttien lähettäminen tutuil-le ympäri maailman. Illalla kokoonnuttiin Saunaparonin viihtyisiin tiloihin. Helsinki-Uusimaalta ehti paikalle illaksi tervehdyksen tuomaan myös Pekka Sillanpää. Kohteen isäntä Pasi Niittymäki mahdol-listi mukavan vierailun Turun osuuden päättämiseksi. Tilan erikoisena tunnusmerkkinä on Lauri Tör-nin muistohuone. Jens & Co. Matka jatkui Suomessa vielä parin viikon ajan lännestä itään.

Pekka Sillanpää luovuttaa Jens Hirschgängerille palkinnoksi ampumakilpailun voitosta Simo Häyhä-mukin.

Leistungsabzeichen_für_Reservisten, Reserviläisten pronssinen suorituskykymerkki.

Saksalainen kuntotesti ja suorituskykymerkki

Jens kumppaneineen oli ehtinyt kiertää jo Itä-Suomessa ja seuraavaksi kohteena oli Häme. Sillä vä-lin, kun uudet Suomen kävijät tutustuivat Hämeenlinnan nähtävyyksiin, tuli Jens järjestämään saksalaisia testejä suomalaisille. Ensimmäistä kertaa Suomessa järjestettiin 29.8.2022 suorituskykymerkitestin Leistungsabzeichenin osia, kuten kuntotesti, uimatesti ja marssi. Suomalaiseen kenttäkel-poisuusmarssiin verrattuna saksalainen marssi on erittäin kiinnostava. Siinä ei marssita nyky-aikaiseen sodankäyntiin omasta mielestäni ylipitkää 25 km matkaa (usein vapaaehtoisien 10 kg taakan kanssa), vaan tähdätystä tasosta riippuen rykäistään 6–12 km reippaalla 6 km/h vauhdilla (10 km/min) 15 kg taakan kanssa. Tämä toteutus sai kiitosta kauttaaltaan osallistujien joukosta, kuten saksalaisten kiinnostava testivalikoima muutenkin. Hiki nousi viileässäkin säässä kunnolla pintaan. Erityisen palkitsevaa on se, että testejä voivat suorittaa ulkomaalaiset ja reserviläiset missä ja milloin vain. Leistungsabzeichenin usean testin valikoima pitää suorittaa hyväksytysti vuoden sisällä kokonaisuudessaan.

Testijärjestelyissä olivat suureksi avuksi paikalliset alansa ammattilaiset Mikko Luostarinen ja Erkki Vilja. Saksalainen tuomarimme oli tyytyväinen hyvien järjestelyjen lisäksi siihen, että sai tutustua uusiin suomalaisiin aktiivisiin ja motivoituneisiin reserviläisiin. Jääkäriperinteen vaalimisen puolesta taas saimme levitettyä jääkäriaatetta uuteen maakuntaan kansainvälisestä näkökulmasta. Kenties osaa näistä testikokelaista näemme tulevaisuudessa myös Hohenlockstedtissa. Ehkäpä reippaalla polku-pyörämarssilla.

Koukkaus Helsinkiin ennen paluuta Saksaan

Pohjois-Helsingin Reserviläiset Marko Nikkasen johdolla järjestivät mahdollisuuden päästä tutustumaan Vuosaaressa Helsingin Seudun Reserviläispiiriin majaan keskiviikkona 31.8. Vieraina oli myös Saksan kävijänä opiskeluaikoina kunnostautunut Visa Mattila ja nyt Suomessa viihtyvä Gero Grundmann. Näyttävän sisään-tulo oli kuitenkin Gabriel Vogelaisella. Hän ilmestyi paikalle viimeiselle tunnille suoraan lentokentältä taksilla Santanderin reissunsa päätteeksi ennen paluuta Turkuun.

Ohjelman toiminnallisena osuutena saksalaisille oli suomalaisen Eco-Aimsin kokeilua tarkkuusammunnassa. Voittajaksi selviytyi itse sotilasmestari Jens. Jotta saksalaisille jäisi varmasti suomalainen mieli matkan päättyessä, järjestettiin vielä kerran saunomista ja makkaran grillausta. Saapa nähdä, saako tämä Jensin vielä ensi vuonnakin uudestaan Suomi-turneelle, vai joko riittää hetkeksi aikaa.

Hauska yksityiskohta oli se, että pihassa olleet kaikki kolme saksalaisten autoa olivat VW Caddyjä.

TEKSTI: Seppo Lerkki, Kimmo Kiiveri, Pekka Sillanpää

Schwestereiden jalanjäljissä historiallisessa Libaussa

Parolessa 1/2022 kerroin "Schwestereiden" ajastaan historiallisessa Mitaussa, nykyään Jelgavassa, syksystä 1916 kesäkuuhun 1917. Mitausta Suomalaiset sairaanhoitajat Ruth Munck ja Saara Rampanen matkasivat Libauhin, nykyään Liepājaan, jossa on myös paljon Jääkäripaikkoja nähtävää tutkimusretkelijöille.

Emigranttitalo toimii sotasairaalana. Ruth Munck että Saara Rampanen sekä työskentelivät että asuivat talossa, joka löytyy osoitteella Baseina iela 9.

Emigranttitalon pääsisäänkäynti kuvattuna Juhannuksena 1917 ja helmikuussa 2018.

Vastapäätä Emigrantitaloa ("pienessä puistossa puuaidan takana") seisoo edelleen Baptistikirkko, jossa Saara Rampanen hoiti malaariapotilaita.

Liepājan hienoin huvila osoitteella Hika iela 10, jossa asui alkuperäinen "Jääkärin morsian" Olga Bonsdorff (ent. Alroè).

© Jääkäripataljoona 27 Perinneyhdistys ry

Bayern-kasarmin pääportti vuosina 1917/18 ja 2018, edessä Jääkäri Juho Lauri Aulan tytär Marja-Liisa Crockford.

Bayern-kasarmi osoitteella Apšu iela 3, jossa mm. kirjoittajan isoisä Juho Lauri Aula majoili melkein vuoden.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

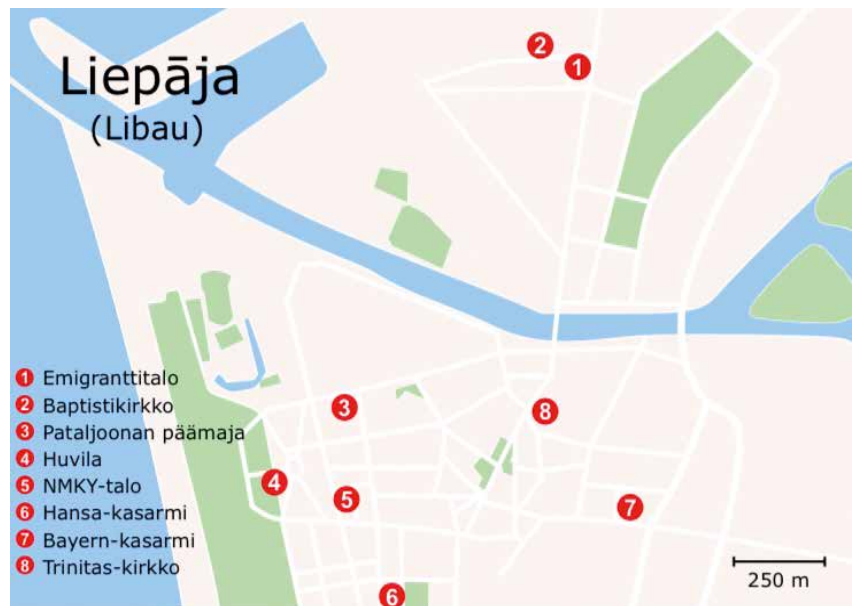
Jatkuu edelliseltä sivulta.

Hansa-kasarmi osoitteella Alejas iela 18/20, jossa nykyään toimii Liepājan musiikin, taiteen ja muotoilun lukio.

Ratsujaakari ja sama hiekkaranta 100 vuotta myöhemmin. Kuvassa Marja-Liisa ja Edward Crockford.

Kirjoittajan äidin isä, Jääkäri Juho Lauri Aula (istuen, vierässä Knut Yrjö Kaskinen), kuvattuna Libaussa vuonna 1917.

Sekakuoron perustaminen

Yksi mielenkiintoisimmista tarinoista Libaun ajalta oli sekakuoron perustaminen, josta on hyvin yksityiskohmainen kertomus Saara Rampasen muistelmissa:

Torstai 8. marraskuuta 1917: Ensimmäinen suomenkielinen jumalanpalvelus Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa (Trinitas-kirkossa), joka on täynnä univormuissa olevia jääkäreitä. Saara Rampanen on vaikuttunut tilaisuudesta, mutta ei laulamisesta: ”Tuntui aivan kuin ei kukaan uskaltaisi laulaa mukana ja aivan kuin jokainen olisi odottanut vierustoverinsa veisaavan hänenkin puolestaan. Ja kuitenkin oli vihreätakkieimme joukossa oivallisia laulumiehiä!”

Lauantai 10. marraskuuta 1917: Rampanen vieraillee pataljoonan esikunnassa ehdottamassa kuoron perustamista. Pataljoonan komentajan adjutantti Erik Jernström pitää sitä hyvänä ideana. Pastori Kluge tarjoaa Rampaselle tilaa NMKY:n rakennuksessa (mahdollisesti osoitteessa Kurzemes iela 2 – rakennus edelleen olemassa) kuoron harjoituksia varten.

Torstai 15. marraskuuta 1917: Ensimmäinen harjoitus klo 20. Vain 6 jääkäriä saapuu paikalle, vaikka kaikki jääkärit (noin 1300 silloin Libaussa) saavat tiedon uudesta kuorosta päivän järjestyksessä. Rampanen ehdottaa sekakuoroa ja kuusi nuorta miestä innostuu. He ehdottavat, että kuoronjohtajaksi pyydetään kirkossa urkuja soittanut Jääkäri-orkesterin jäsen Väinö Räsänen. Pastori Kluge auttaa Rampasta löytämään naisia kuoroon. Hänen seurakunnastansa löytyykin nuoria latvialaisia naisia (yhteensä seitsemän esiintyvät ryhmäkuvassa), jotka olivat hekin erittäin innostuneita, ja Rampanen saa myös neljää saksalaista sairaanhoitajaa mukaan.

Maanantai 19. marraskuuta 1917: Toinen harjoitus. Paikalle tulee noin 30 henkilöä, jääkäreitä ja nuoria naisia sekä pari suomalaisnaista, jotka olivat naimisissa Libaussa asuvien latvialaisten kanssa. Lopulta kuoroon

Schwestereiden perustama sekakuoro ja NMKY -talo (osoitteela Kurzemes iela 2) jossa kuoro harjoittelivat talvella 1917/18.

kuuluu noin 40 jäsentä (kuvassa 42). Harjoitukset pidetään maanantaisin ja torstaisin klo 20.

Torstai 26. marraskuuta 1917: Neljäs harjoitus. Rampanen ehdottaa pientä juhlaa, sillä suomalaiset sotilaat ovat hyvin ujoja seurustelemaan paikallisten tyttöjen kanssa. Pari sotilasta lupaa hankkia jauhoja ja muita leivontatarvikkeita, ja Rampanen kysyy paikalliselta leipomolta, voisiko tämä lainata heidän uuniaan. Hän päätyy leipomaan 340 pullaa.

Sunnuntai 9. joulukuuta 1917: Kuoron ensimmäinen esiintyminen jumalanpalveluksessa houkuttelee lisää jäseniä kuoroon. Erik Jernström kutsuu kuoron esiintymään seuraavan viikon iltatilaisuudessa, mutta kuorosta puuttuu nuotteja.

Maanantai 10. joulukuuta 1917: Kuoro perustaa ”musiikkitoimikunnan” etsimään nuotteja. Jäseniä ovat yksi sairaanhoitaja, yksi paikallinen

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

nainen ja kolme jääkäriä. Heidän joulujuhlien järjestämisestä varten perustetaan myös ”taloustoimikunta”, jäseneen kolme sairaanhoitajaa (mukaan lukien Rampanen) ja kaksi jääkäriä.

Tiistai 11. joulukuuta 1917: Molemmat toimikunnat pitävät ensimmäisen kokouksensa sairaalassa. Musiikkitoimikunta päättää lähettää Räsäsen Leipzigiin etsimään nuotteja, kun taas taloustoimikunta päättää järjestää joulujuhlat sunnuntaina 23. joulukuuta NMKK:ssa. Jernström antaa Räsäselle 10 päivän matkaluvan Leipzigiin.

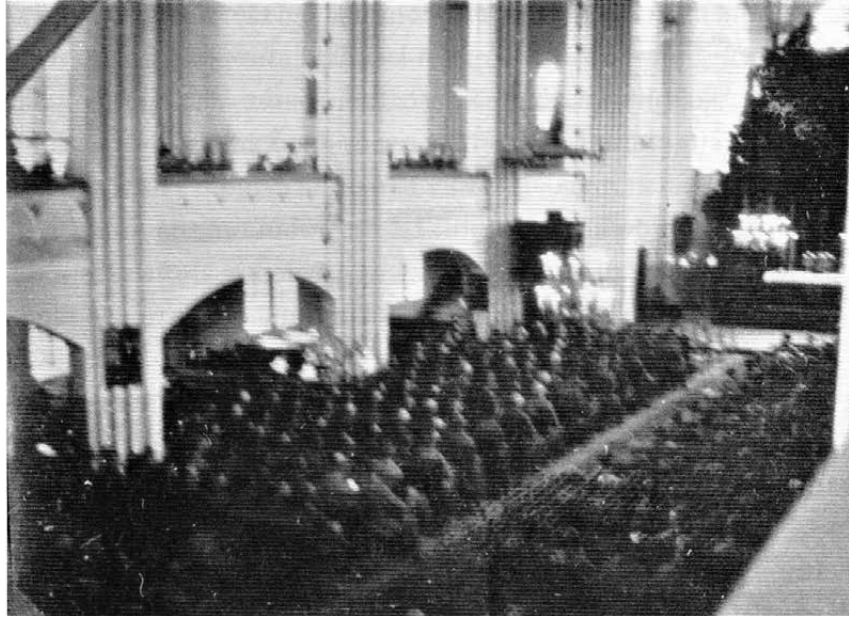
Tammikuu 1918: Kuoro on erittäin aktiivinen, ja myös mieskvartetti muodostetaan.

Torstai 10 tammikuuta 1918: Molemmat kuorot esiintyvät yhdessä pataljoonan iltatilaisuuksista laulaen suomalaisia ja saksalaisia lauluja. Rampanen mainitsee, kuinka hauskaa oli kuulla nuorten latvialaisten naisten laulavan suomeksi. Suomalaiset sotilaat jauhottivat myös saksankielisiä sanoja laulaen tarkoituksella ”ei kotia, ei mukavuutta” sen sijaan, että ”minun kotini, minun mukani”.

Sunnuntai 13. tammikuuta 1918: Kuoro esiintyy sairaalassa.

Lauantai 26. tammikuuta 1918: Mieskvartetti järjestää juhlat kuoron jäsenille.

Torstai 7. helmikuuta 1918: Rampanen saa selville, että Suomen hallitus on kutsunut jääkärit palaamaan mahdollisimman pian Suomeen. Pidetään viimeinen kuoroharjoitus, koska Jernström on määrännyt kuoron lopettamiseen ”erityisistä syistä” (eli aika lähteä Libausta). Pojat ovat innoissaan, mutta paikalliset tytöt kuorossa vaikuttavat masentuneilta. Kuoro laulaa koko ohjelmiston, päättyen

Trinitas-kirkko kuvattuna 13. helmikuuta 1918 ja 13. helmikuuta 2018.

”Maamme-lauluun”. Myöhemmin he poseeravat ryhmäkuva varten.

Sunnuntai 10. helmikuuta 1918: Kuorolle pidetään jäähyväiset.

Keskiviikkona 13. helmikuuta 1918: Kuoro laulaa viimeisen kerran jumalanpalveluksessa (16.00), jossa

vihitään jääkärilippu ja vannotaan uskollisuusvala Suomen hallitukselle. Kuoronjohtaja Räsänen soittaa urkuja.

TEKSTI ja KUVAT: **Edward Crockford**

Kolumni • Jukka Knuuti

Type Tampella

Kun Saksa antautui 8. toukokuuta 1945, oli mies orjatöissä Continentalin rengastehtaalla Hampurissa. Vapautuessaan hän painoi 38 kiloa ja sairasti tuberkuloosia. Ei välttämättä kovin hyvät eväät edessä olleelle vapaan miehen elämälle. Mutta hän oli selviytyjä. Ja enemmänkin. Hänestä tuli miljardööri.

Shlomo Zabłudowics sai keväällä 1947 koetyöpaikan Helsingistä juutalaisten lasten opettajana. Tästä alkaa tarina, joka johti käsitteen Type Tampella Mortars syntymiseen.

Suomeen tullut Zabłudowics oli yhteydessä 1940-luvun lopulla maansa itsenäisyydestä taisteleviin israelilaisiin. Hän sai tehtäväkseen värvätä Suomesta Israeliin taistelijoita ja aseita.

Jollain tavalla hän hankkiutui puolustusvoimien komentajan Aarne Sihvon puheille. Israelilaiset ymmärsivät, että Suomessa olisi sodan jäljiltä varastoissa runsaasti niin aseita kuin a-tarvikkeita. Erityisesti heitä kiinnosti raskaampi arsenaali: tykit ja kranaatinheittimet. Niiden myyminen ei varsinkaan siihen aikaan ollut mahdollista. Sihvo olikin antanut Zabłudowicsille neuvon: valmistakaa ne itse.

Matti Mörttinen on kirjoittanut Zabłudowicsista elämäkerran (Matti Mörttinen: Shlomo Zabłudowics,; holokaustin kauhuista salaperäiseksi suomalaismiljardööriksi. Into 2021), joka suppeudestaan huolimatta on vaikealukuinen varsinkin, jos on kiinnostunut asetekniikan siirtämisestä Israeliin.

Zabłudowics pääsi kosketuksiin tamperelaisten teollisuuspiirien kans-

sa Viipurin juutalaisten kautta. Tärkein kontakti oli Tampellan toimitusjohtaja Åke Kihlman, joka tunnettiin suurena Israelin ystävänä.

Tampellan apulaistoimitusjohtajana 1970-80 luvuilla toiminut Nils Björklund toteaa muistelmissaan, että Israelin valtion syntyminen tarjosi Tampellalle mahdollisuuden realisoida aseosastonsa, sillä Israel tarvitsi asevalmistuskapasiteettia. Kuinka tämä realisointi käytännössä tapahtui jää Mörttisen kirjassa aika hämäräksi.

Joka tapauksessa syntyi yhteistyö, missä Tampella hoiti aseiden ja ammusten tuotekehityksen ja koeammunnat sekä tuotteistamisen vaatiman suunnittelun sekä tuki yhteistyökumppaneita tuotannon käynnistämässä ja markkinoinnissa. Israeliin perustettiin yhtiö Soltam, jonka nimen ensimmäinen tavu tulee israelilaisesta Solel Boneh-yhtiöstä ja jälkimmäinen tavu Tampellasta. Sittemmin asekauppaa on harjoittanut israelilaisyhtiö Salgad.

Tampellasta siirrettiin enemmän tai vähemmän salaperäisesti aseiden valmistamiseen käytettyjä koneita Israeliin nimikkeellä maatalouskoneet. Lisäksi Tampereelta lähti Israeliin teknikoita ja asentajia auttamaan tuotannon käynnistämistä.

Puolustusalan kansainvälisistä julkaisuista löytyy israelilaisen Salgadyhtiön mainoksia, joissa mainoslauseella ”for longest ranges and best accuracies” kaupataan Type Tampella kranaatinheittimiä. Meille kovasti tuttuja ovat kaliiperit 81mm ja 120 mm. Kaliiperit 60 mm ja 160 mm ovat sitä vastoin vähemmän tuttuja.

Salgad on menestynyt kaupoissaan erityisesti 120 mm:n heittimen kanssa, sillä Wikipedian mukaan tuo krh on käytössä Armeniassa, Boliviassa, Georgiassa, Irakissa, Israelissa, Kazakstanissa, Latviassa, Myanmarissa, Puolassa, Tanskassa ja Yhdysvalloissa.

Salgadin kauppaamat 60 mm:n ja 160 mm:n krh:t ovat nekin Tampellassa kehitettyjä aseita arkkitehtinä Hans Donner, Jörn Donnerin serkkupuoli. Jane’s Infantry Weapons 1986-87 mukaan 60 millin heitin olisi meillä käytössä. Tieto lienee väärä. Kuten sekin, että Puolustusvoimat olisi suunnitellut 160 mm:n heittimen käyttöönottoa.

Salgadin mainoksissa myös Soltam M68 155 mm:n kanuuna on kovasti tutun näköinen. Ja ihmekös tuo, koska sen kehittämisessä käytettiin meidän 155 K 83- kanuunamme piirustuksia. Hyvin ovat israelilaiset myyneet tätäkin Type Tampellaa, sillä se on käytössä Israelin lisäksi Botswana, Chilessä, Etelä-Afrikassa, Filippiineillä, Kamerunissa, Myanmarissa, Singaporessa, Sloveniassa ja Thaimaassa. Israelilaistykin prototyyppi tehtiin aikanaan Tampellassa. Kun siitä otettiin valokuvia, hinattiin kanuuna sorakuoppaan, että maisema saatiin israelilaiselle tykille uskottavaksi.

Suomeen ei näistä kukoistavaista asekaupoista kuitenkaan pitkään ollut iloa, sillä Tampella ja israelilaisen liikesuhteet hiipuivat 1990-luvun alkuun mennessä. Niin ja päättyihän koko Tampellan tarina 1991.

Julkaistu aiemmin Suomen sotilaslehdessä

Venäläisten sotilaiden käyttäytymien Ukrainassa kertaa neuvostopartisaanien raakuutta jatkosodassa

Venäläisten joukkojen käytös Ukrainassa on herättänyt tunteita pintaan maailmanlaajuisesti. Onko siviiliväestön raaka kohtelu niskalaukauksiin, raiskauksiin ja ryöstelyineen osa kansanluonnetta vaiko vain keino murtaa vastarinta ja taistelumoraali pelkoa kylvämällä? Siinäpä kysymys, mutta jäänee vastausta vaille. Samaa taktiikkaa venäläiset käyttivät myös sodissa Suomea vastaan – yhtäläisyyksiä löytyy muun muassa partisaani-iskujen käytössä pitkin itärajamme ja syvälle Lapin selkosille.

Näitä paljon halveksuttuja partisaani-iskuja tehtiin itärajan tuntumassa yli 40 vuosina 1941–44. Iskut vaativat lähes 200 siviiliuhria. Kaikkien kadonneiden kohtaloa ei tiedetä vielä. Käskyt iskuihin tulivat mitä todennäköisimmin Moskovasta eikä paikallisilta komentajilta. Tavoitteena oli aiheuttaa kauhua kotirintamalla ja näin heikentää taistelevien eturintaman joukkojen moraalialia ja taistelutahtoa. Venäläisen sotahistorian mukaan tuhottiin varuskuntia ja sotilasosastoja samalla palkiten partisaanit isänmaan sankareina. Sama näyttää toistuvan Ukrainassa.

Iskuja syvälle Lapin kyliin

Lappilaisten mielissä pyöri lähinnä Lokan ja Seitajärven iskut. Lokassa tapettiin 21 ja Seitajärvellä 14 siviiliä mitä julmimmilla tavoilla. Seitajärvellä kuoli myös kaksi kylää vartioinnutta sotilasta, joten kyllä siitä saatiin raportti aikaiseksi varuskunnan tuhoamisesta ja mitali rintaan. Partisaanitkin kokivat tappioita. Paikallisten ukkojen ja poikien metsästysaseiden patruunat olivat vähissä, joten tappiot jäivät vähäisiksi – haittasivat kuitenkin kulkua siinä määrin, että kuolleet ja haavoittuneet jätettiin kyydistä. Lokan iskusta kerrotaan muun muassa

Laanilanojan partisaani-iskun turmabussin kuva saamelaismuseo Siidassa Inarissa. Vain ihme pelasti pääosan matkustajista partisaanien brutaalilta iskulta.

Lokka-Olavin haavoittaneen useita savuverhon suojassa hiippaillutta partisaania. Samoin kerrotaan Luiron latvoilta Ponkusta löytyneen ruumis, joka haudattiin Ponkun talon poikana Sodankylän kirkkomaahan. Sodan jälkeen Ponku palasi sotavankeudesta ja selvisi, että kirkkomaahan olikin haudattu venäläisten nopeasti peittelemä partisaani. Kotiin palanneen sotavangin veli oli tarinan mukaan todennut jo ennen hautajaisia, ”*ettei sole velipoika ku sillei oo samanlaiset hamphat*”.

Piispan matka päättyi partisaanien väijytykseen

Pisimmälle sisämaahan partisaanit etenivät Laanijalla, Sodankylän pohjoispuolella Saariselkien eteläreunalle, noin 150 km rajasta. Muistelijoita kyseisestä iskusta ei enää ole ja muisteluksetkin ovat ajan myötä vaihdelleet. Tämä tarina pohjautuu piispan kanssa

Traaginen piispan tappaminen päättyi Suomen Kuvalehden kanteen 10.7.1943. Kuva on myös Ville Jalovaaran partisaani-iskuista kertovassa kirjassa. Mika Waltari vertasi tapahtumaa piispa Henrikin murhaan.

bussissa olleen jo edesmenneen Arvo Helmeri Korhosen muistelukseen, joka on sanatarkasti julkaistu Lapin Kansan viikonvaihdenumerossa 26.9.1993.

Arvo oli iskun tapahtuessa alle 15-vuotias koulupoika, joka ajan tapoihin kuuluen tienasi rahaa postipoikana tuohon aikaan 4.7.1943 Suomen pisimmällä postiautolinjalla. Auto lastattiin Rovaniemellä siten, että piispa Y.A.Wallinmaa istutettiin etupenkkiin tuomiokaputulin asessori E. Hyötyniemen kanssa. Kuski Paavo Nyqvist omalle paikalleen ja postipoika viereen. Naiset ja lapset sijoitettiin taaemmaksi. Menosuuntaan nähden bussin oikea reuna ja takaosa lastattiin täyteen postipaketteja.

Häkäpönttöön pilkkeitä tankaten matka taittui Rovaniemeltä Sodankylään, jossa normaalien postin rutiinien hoitamisen lisäksi otettiin kyytiin Sodankylän kirkkoherra, lääninrovasti Yrjö Aittokallio. Nyt oltiin jo kolme pappia kyydissä.

Auton vaihto Vuotsossa ja rytinä alkaa

Koska häkäpönttö ei jaksanut vetää tuntureita ylös, oli Sodankylästä 90 km pohjoiseen sijaitsevassa Vuotson kylässä huoltotauko ja auton vaihto bensavetoiseen. Matkustajat saivat myös ruokailla. Rovaniemellä kyytiin otettu lomalta palaava alikersanttikin oli Vuotsossa jo humalaltaan toipunut hereille ihmettelemään missä menään - mikä maa. Asian selvittäessä jatkoi alikersantti uniaan uuden auton perällä postisäkkien välissä autuaan tietämättömänä kohta tapahtuvasta.

Vuotsosta muutama kilometri pohjoiseen sijaitsi Laanilan niin sanottu Kakslauttasan tulli, jossa oli viimeksi välirauhan aikana tullattu Liinahamarista tulevaa tai sinne menevää tavaraa.

Vastaan tuli saksalaisia ja suomalaisia autoja ja kaikki näytti normaalilta aamuyöltä, kunnes noin kello 3-4 aikoihin, 100 metriä ennen Laaniojaa ryöpsähti konetuliaseiden sarjoja bussin kylkeen ja silta räjähti ilmaan parikymmentä metriä bussin edestä. Luoteja vihelsi auton sisällä ja joku

Oulun hiippakunnan seurakunnat ovat pystyttäneet piispa Wallinmaan ja muiden uhrien muistolle "Piispan kiven" Laanilaa 20.6.1950. Partisaanien uhreille pystytetyt muistomerkit löytyvät myös jutussa mainituilta Lokan ja Seitajärven kyliltä. Totuus iskuista on edelleen erilainen idässä ja lännessä – ehkä kyseessä olivat erikoisoperaatiot. Kuva Oulun hiippakunta.

niistä osui heti Aittokallioon, joka älähti osumasta.

Kuski Paavo onnistui pysäyttämään auton levikkeelle ennen ojaa luotien ropsahdellessa koko ajan auton kylkeen ja antoi käskyn postipojalleen avata ovi, jotta hän pääsee katsomaan, pääseekö auton alle suojaan.

Auton alle hyppäsivät kuski Paavo ja postipoika Arvo rovasti Aittokallion kadotessa jonnekin kohti Laanilaa apua hakemaan. Piispa Wallinmaa ryömi myös autosta ulos pyrkien auton alle. Partisaanit heittivät kasapanoksen bussin keulan alle ja toisen perään, joka osui piispan viereen tappaen hänet heti.

Räjähdyksen jälkeen lähtivät Paavo ja Arvo juoksemaan kohti länttä ampujista pois päin etsien parempaa suojaa. Arvo pääsi nopeampikintuisena kiven suojaan kuullen, että Paavo

sai useita osumia keskivartaloonsa lyyhistyen maahan. Arvo palasi auttamaan Paavo, joka autettuna onnistui kompuroimaan kiven suojaan. Paavo kuoli kahdessa viikossa kahdeksan luodin lävistämänä Ivalon sairaalassa.

Arvo näki myös kahden naisen lyyhistyvän tulituksessa kuolleina maahan. Rouvat olivat Ruth Kjälde ja Aune Hiltunen.

Tuhotun bussin jäljessä saapui tyhjä saksalainen bussi, joka joutui myös tulituksen ja kasapanosten kohteeksi.

Postipaketit suojasivat luotisateelta

Postiauton sisälle jääneet pelastuivat kaikki, koska postipaketit suojasivat luodeilta. Tarina ei kerro heräsikö alikersantti rytinään, ainakaan hän ei menettänyt henkeään – oliko humalaisen tuuria?

Säikähtikö partisaanijohtaja saksalaista bussia?

Käytettiinkö jo kasapanokset ja amukset loppuun?

Voitiinko jo raportoida mittavasta saksalaisen tukikohdan tuhoamisesta ainakin yhden mitalin edestä?

Osa partisaaneistapäsi pakoon

Partisaaneja toki ajettiin takaa, mutta usein etumatka oli niin pitkä, ettei osastoja saatu tuhottua. Lähimpänä oltiin Seitajärvellä, jossa mm-tason hiihtäjä, luutnantti Olavi Alakulpin johtama osasto Sau (Savukoski) lähti takaa-ajoon 9 tuntia iskun jälkeen. Partisaaneista 33 onnistuttiin tappamaan, mutta loput pakenivat palkittaviksi isänmaan sankareina takaisin kotimaahansa. Jääkäriprikaatissa SissiK/LapJP vaalii partisaanien takaa-ajajana kunnostautuneen osasto Saun perinteitä.

Jos ja kun partisaani-iskuilla pyrittiin vaikuttamaan puolustajan moraaliiin ja taistelutahtoon, uskon, että sillä oli päinvastainen vaikutus.

Näin se näyttää menevän Ukrainasakin – valehtelu jatkuu ja mitaleita jaetaan.

Lisää partisaani-iskuista voit lukea mm tietokirjailija Veikko Erkkilän teoksesta "Kello 4 Moskovan aikaa".

Kalervo Kurkiala- Jääkäri ja SS-mies, sotilaspastori ja everstiluutnantti

JP27:n perinneyhdistyksen Helsinki-Uusimaa sai kuulla tammikuussa esitelmän poikkeuksellisesta jääkäristä, Kalervo Kurkialasta. Hän oli jääkäri, pappi ja suomalaisen SS-pataljoonan sotilaspastori. Kurkialan tarinan kertoi Andre Swanström, jonka samasta aiheesta kertova kirja, Valkoisen uskon soturi, esitellään sivulla 45.

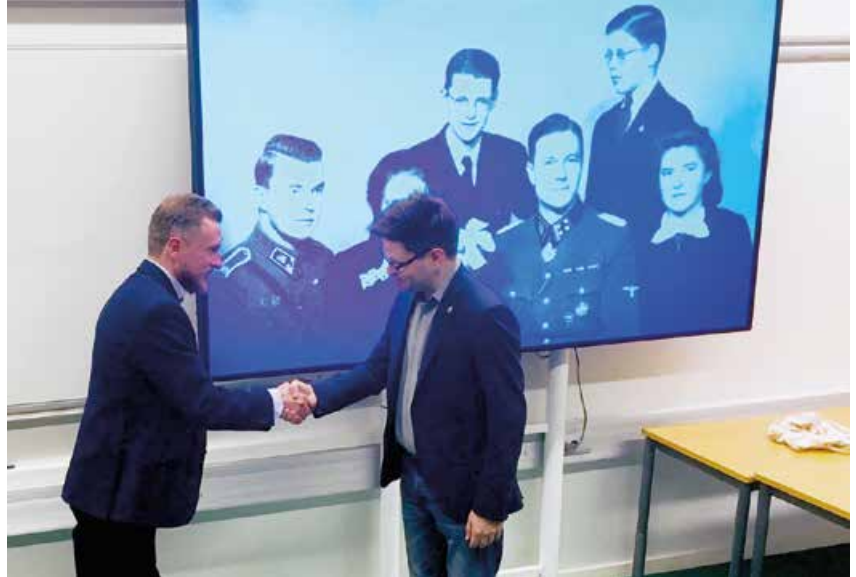
Kurkialan sukunimi oli alun perin Groundstroem, mutta hän suomensi sen Kurkialaksi. Orvoksi jäänyt Kalervo vietti kesiään Iitin pappilassa adoptiovanhempiansa luona. Hän harjoitti jääkärivärväystä kansanruojen keräämisen varjolla yhdessä Eini Polonin kanssa.

Varsinaisen jääkärivärväyksen hän teki matkustaessaan Venäjälle Saratoviin, missä hänen vanhempi veljensä ja Viljo Kauppila olivat venäläisessä upseerikoulussa. Molemmat karkasivat ollessaan lomalla Suomessa ja matkustivat jääkäreiksi Saksaan.

Kurkiala oli tavoiltaan hyvin puritaaninen ja häntä häiritsi Libaussa jääkäreiden vapaa-ajanvietto, johon

Kurkiala hoitamassa virkaansa SS-pataljoonan sotilaspastorina.

Pekka Sillanpää kiittää Swanströmiä luovuttaen hänelle uuden historiategoksen Suomen jääkriit- itsenäisyytemme etujoukko. Taustan kuvassa on Kurkialan perhe. Kuva Jukka Knuuti

kuuluivat kapakat ja prostituoidut. Veneeriset taudit olivat yleisiä ja sellainen tuli myös Kurkialan veljen Ension kohtaloksi. Tauti vei hänet ennenaikaiseen hautaan.

Kurkiala harrasti kapakoiden sijasta Soldatenheimia, sotilaskotia. Siellä syntyi romanssi, jonka seurauksena sotilaskotisisar Elisabeth Rolfsista tuli rouva Kurkiala.

Vapaussodan jälkeen Kurkiala palveli sotilaspastorina, mutta työlääntyi sotaväessä henkilökunnan juopoteluun ja hän lähti merimiespapiksi Australiaan. Aika moni jääkäri muutti ulkomaille ja jotkut heistä Australiaan. Suomeen Kurkiala palasi seurakuntapapiksi.

Kurkialan maailmankuva oli mustavalkoinen, mihin osaltaan varmasti vaikutti, että punaiset murhasivat raa'asti hänen kasvatti-isänsä, Iitin kirkkoherra J.S.Pajulan, arveli Swanström.

Swanström luonnetii Kurkialaa sinivalkoiseksi papiksi, sillä hän oli mukana Isänmaallisessa kansanliikkeessä IKL:ssa ja vähällä tulla valituksi puolueen kansanedustajaksi.

Talvi- ja jatkosodassa hän palveli sotilaspastorina. Jatkosodassa hänestä tuli Karjaan armeijan sotilaspastori, joka merkitsi, että oli asemansa perusteella sotaväen sielunhoidossa numero kaksi heti kenttäpiispan jälkeen. Tässä tehtävässä hän yritti siistiä sotilaiden käytöstapoja esittäen mm. kiroilun kieltämistä.

Kurkialalla oli voimakkaita omia ideoita, kuten sankarivainajien hautaaminen kentälle, jolloin ne olisivat kotimaassa Suur-Suomen toteuduttua. Tässä hän joutui napit vastakkain kenttäpiispan ja Mannerheimin kanssa. Kohtaloksi koitui hänen innoikkautensa Itä-Karjalan asukkaiden kääntäminen luterilaisuuteen.

Kun Saksan puolustusvoimissa suomalaisen SS-pataljoonan sotilaspappi, Ensio Pihkala, kaatui, tuli Kurkialasta hänen seuraajansa. SS-pataljoonaa verrattiin jossain vaiheessa jääkäreihin. Näin Kurkiala oli mukana molemmissa.

Kurkiala kirjoitti kaatuneiden suomalaisten SS-miesten omaisille kirjeitä. Tämän kirjoittanut on nähnyt yhden sellaisen, joka oli osoitettu SS-pataljoonassa kaatuneen isäni serkun perheelle.

Kurkiala loi hyvät suhteet SS-organisaatioissa ja hänet ylennettiin Obersturmbannführeriksi, joka vastasi suomalaista everstiluutnantin arvoa.

Sodan jälkeen Kurkiala oli levoton kohtalostaan. Hän pelkäsi, että hänelle käy, kuten hänen kasvattisälleen, jonka punaiset murhasivat. Hänellä oli suhteita Ruotsiin ja niin hän onnistui saamaan naapurimaasta seurakuntapapin viran. SS-taustaansa hän peitteli ja kertoi palvelleensa S-joukoissa. Toinen S-kirjain unohtui.

Vanhat asenteet säilyivät ja Kurkialan lapset ovat kertoneet, että Ruotsissa pappilan portailla vaihdettiin joskus Heil Hitler-tervehdykset isän joiden ystävien tullessa kylään.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Valkoisen uskon soturi esitellään sivulla 45.

Upseeri ja herrasmies Kunniapuheenjohtaja Sami Sihvo 90 vuotta

Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry:n kunniapuheenjohtaja, kenraalimajuri evp., Sami Sihvo täytti 90 vuotta 13.12.2022.

Tapahtumaa juhlistettiin upseerijärjestöjen tarjoamalla lounaalla Katajanokan Kasinolla. Paikalla oli päiväsankarin lisäksi hänen puoli-

sonsa Marja-Liisa sekä edustajat kaikista upseerijärjestöistä ja Marsalkan metsästysmajan yhdistyksestä. Eri puheenvuoroissa kiiteltiin Samin mitattavaa panostaan eri upseerijärjestöjen toiminnassa, erityisesti Jääkäriperinteisiin ja Marsalkan metsästysmajaan liittyen.

Kaikissa puheenvuoroissa nostettiin myös esiin hänen luonteensa, jonka voi tiivistää puheiden perusteella muotoon ”upseeri ja herrasmies”.

Jääkäriperinteen vaalijat onnittelevat vielä kertaalleen kunniapuheenjohtajaansa!

Päiväsankari Sami Sihvo ja puoliso Marja-Liisa.

Sami Sihvo kiittää saamastaan huomiosta. Vasemmalla everstiluutnantti evp. Matti Ahtiainen Kaaderilaulajista ja oikealla kenraaliluutnantti Ilkka Korkiamäki, Marskin metsästysmajayhdistyksen puheenjohtaja.

Risto Hiekka

Olen koulutukseltani rakennusalan diplomi-insinööri ja asun Helsingissä. Työskentelen yrittäjänä ja toimimme projektijohtajana Latviassa ja Suomessa. Perheeseeni kuuluu vaimo ja kolme poikaa sekä tytärpuoli. Asumme Munkkiniemessä ja nuorimmainen asuu kanssamme; muut ovat jo maailmalla. Olen ollut lapses- ta asti jossain määrin mukana JP27 toiminnassa, koska äitini Isä oli Jää- käri Mauno Liesi. Olen kiinnostunut Jääkäriiliikkeestä ja sen perinnöstä ja tunnen usean vuoden ajalta osan nykyisestä hallituksesta. Pidän tärkeänä perinteen vaalimista ja tiedon välittämistä tuleville polville. Risto on osaston jäsenvastaava.

Ossi Ikonen

Olen Ossi Ikonen, 37-vuotias sotahistorian harrastaja ja maanpuolustus- aktiivi. Vapaaehtoista maanpuolus- tustyötä on taustalla 18 vuotta eri yhdistyksissä. Mukaan jääkäriperin- teen pariin lähdin kiinnostuksesta ja arvostuksesta jääkärien työtä ja perinneyhdistyksen toimintaa koh- taan. Perinneyhdistyksen jäseneksi liityin Nuku rauhassa -tapahtumassa vuonna 2017 perinneyhdistyksen esittelypisteellä. Tärkein motiivi liit- tymiseen oli jäsenlehti Parole, joka oli ennestään tuttu ja laadukkaaksi tunnettu. Ossi toimii osaston talou- denhoitajana.

Joel Sjögren

Viime vuodesta lähtien Joel Sjögren toimii osaston sihteerinä.

Kirjeitä toimitukselle

Lisää von der Golzin muistoja

Suurlähtetiläs Pekka Korvenheimo soitti nähtyään Parole 3/2022 jutun von der Golzin pianosta hankolaisessa yksityiskodissa.

Korvenheimo oli ollessaan Suomen suurlähtetiläänä Brasiliassa 1993-96 tavannut vakuutusjohtaja, kreivi Ber- nardo von Golzin, joka oli kenraali Rüdiger von der Golzin pojanpoika. Ber- nard oli asunut sotavuodet pääasiassa isoisänsä luona Berliinissä. Kenraali ei korkean ikänsä takia ollut enää pal- veluksessa, vaan johtajan reservissä”, kuten silloin sanottiin.

Bernardo von Gollzilla oli taulu, jonka hän oli tuonut mukaansa Ar- gentiinaan. Hänen isoisänä oli saanut lahjaksi joko 1918 tai 1933 Hankoa kuvaavan taulun, jonka oli maalannut E.G. Hjelm. Taulu oli ollut von Golzin kodissa seinällä sodan ajan ja säilynyt pommituksissa.

Korvenheimo arvelee, että taulu olisi lottien antama läksiäislahja. von der Golz johti paitsi saksalaisten maihin- nousua Hankoon huhtikuussa 1918, kävi Suomessa myös 1933 Helsingin valtauksen 15-vuotisjuhlissa.

Korvenheimo lahjoitti taulun 2008 taistelukoulun perinneyhdistykselle ja nykyään kuva on Taistelukoulun upseerikerhon seinällä.

Oikaisu

Parolen numerossa 3/2022 jutussa laskuvarjojääkäreistä oli sivulla 30 kah- teen kertaan kirjoitettu puolustusvoi- mien komentaja Sakari Simelous. Nimi on tietysti Simelius. Moka ei ole Seppo Simolan, joka sivulla 22 mainitaan teks- tin kirjoittajaksi. Virhe on toimituksen, kun se on huolimattomasti lisännyt kirjallainauksen Simolan tekstiin.

OSASTOT TIEDOTTAVAT

ETELÄ-POHJANMAAN OSASTO

Kevätkokous 2023

JP 27 Perinneyhdistys ry:n Etelä-Pohjanmaan osaston kevätkokous pidetään **tiistaina 21.3.2023 klo 18.00 entisen Lentosotakoulun alueella Upseerikerhon tiloissa, Loppusuora 22, 62200 Kauhava**. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Ilmoita sihteerille, mikäli tulet kokoukseen, rintaset (at)netikka.fi tai 040-7544 611.

Tervetuloa!
E-P:n os johtokunta

HELSINKI-UUSIMAA OSASTO

Helsinki-Uusimaa osaston jäsenretki ja sähköpostiosoitteet

Ennakkotiedotuksena seuraavaa. Tarkoituksena on järjestää jäsenille suunnattu retki tukeutuen Dragsvikin varuskuntaan. Ohjelmassa on ainutlaatuisen jääkärinäyttelyn kokemista, kulttuurihistoriaa ja sotilashenkistä ruokailua. Tarkka ajankohta ja ohjelma ilmoitetaan ensimmäisenä kotisivulla jp27.fi ja jäsenrekisterissä oleviin sähköpostiosoitteisiin.

Nyt on jälleen hyvä hetki tiedottaa meitä puuttuvista sähköpostiosoitteista. Jos et ole saanut osoittees-ta flomembers@floapps.com sähköpostia yli 6 kk kestäneen jäsenyytesi aikana, on mahdollista että sähköpostiosoitteesi puuttuu rekisteristä. Puuttuvia sähköpostiosoitteita on noin 150 henkilöltä.

Terveisin johtokunta

HELSINKI-UUSIMAA OSASTO

Jääkärikerho 26.4.2023 klo 18.00

Helsinki-Uusimaa osasto järjestää perinteisen jääkärikerhon keskiviikkona 26. huhtikuuta klo 18.00 Maanpuolustustalon auditoriossa osoitteessa Töölöntorinkatu 2.

Esitelmän pitää diplomaatti, entinen Suomen Moskovan suurlähettiläs Hannu Himanen. Aiheena on Venäjä ja Ukrainan sota.

Tarjoilujen vuoksi ilmoittautumiset pyydetään 20.4. mennessä hki-uusimaa@jp27.fi.

Huom. jäsenet voivat lunastaa tilaisuudessa itselleen veloituksetta Perinneyhdistyksen 50-vuotishistoriikin Jääkäriperinteen vaalijat.

Terveisin johtokunta

KESKI-SUOMEN OSASTO

Keski-Suomen osaston vuosikokous

Keski-Suomen osaston vuosikokous pidetään torstaina 30.3.2023 klo 17.30 alkaen Jyväskylän Palokan ABC-aseman kokoushuoneessa osoitteessa Palokanorsi 10, Jyväskylä.

Terveisin johtokunta

JP27:n perinneyhdistyksen kesäretki Joensuuhun ja sen ympäristöön

Lauantai 5.8. 2023

- Lähtö hotellilta klo 9.00 Enon suuntaan. Oppaana sotakamreeri Rauno Suhonen,
- Suhonen kertoo matkan aikana mm. 1. maailmansodan linnoitustöistä, Salpalinjan linnoituskohteista ja Lauri Törnin komppanian kotiutumisesta 1944 ja hänen aseätköstään.
- Ilomantsin Sotatiellä tutustumme Ilomantsin taisteluihin. Kirkonkylällä nautimme Nykykarjalainen pito-aterian ja tutustumme jääkärikenraalimajuri E.J. Raappanan Rukajärveltä siirrettyyn komentokämppään, Rajakenraalin majaan.
- Kirkonkylän kiertoajelun jälkeen siirrymme Ilomantsin keskimmaisille ja pohjoisille rintamaosille.
- Ilomantsista siirrymme satoja vuosia vanhaan Koveron kylään, jossa tutustumme Suomen itäisimpään jääkäritaloon, Lankilaan.
- Palaamme hotellille Joensuuhun klo 17.00.

Sunnuntai 6.8.2023

- Lähtö hotellilta Joensuun ja lähiympäristön kiertoajelulle. Käymme Joensuun hautausmaalla missä tutustumme jääkärihautoihin, kuten kenraalimajuri Raappana, everstiluutnantti Lindeqvist ja ”Tuntemattoman” kapteeni Kaarna.
- Käymme kaukopartio-osasto Kuismasen sotaanlähtöpaikalla (OsKu) 1941, näemme Salpalinjan Bunkkeri-museon ja Ilmavoimien jää- ja rantakentät 1941–1942.
- Kierrämme Onttolan kautta kaupunkiin, jossa nähdään Ilmavoimien jatkosodan aikainen pommitus-laivueiden päätukikohta.
- Paluu klo 12.00 mennessä Joensuuhun.
- Majoitus Hotelli Kimmelissä. Sinne varataan lauantaina erillinen tila juhlaillalliselle ja ohjelmalle.
- Parolen numerossa 2 on tarkemmat ohjeet tapahtumaan osallistumisesta.

Osastojen yhteyshenkilöt

Osasto	Nimi	Puhelin	Sähköposti
Etelä-Karjala	Ignatius Jorma K.O.	040 503 6499	etela-karjala@jp27.fi
Etelä-Pohjanmaa	Passi Juhani	050 322 3469	etela-pohjanmaa@jp27.fi
Helsinki-Uusimaa	Sillanpää Pekka	040 749 0666	hki-uusimaa@jp27.fi
Kainuu	Kinnarinen Tero	050 496 6456	kainuu@jp27.fi
Kanta-Häme	Kiviniemi Pertti	0400 846 956	kanta-hame@jp27.fi
Keski-Suomi	Porvali Martti	040 937 9008	keski-suomi@jp27.fi
Kuopio	Seppo Räihä	040 591 4611	kuopio@jp27.fi
Kymenlaakso	Mikkonen Paavo	044 550 9375	kymenlaakso@jp27.fi
Lappi	Aherto Markku	0400 823 520	lappi@jp27.fi
Länsi-Pohja	Esko Risto	040 501 4131	lansi-pohja@jp27.fi
Oulu	Jyrki Ristiluoma	0500 391241	oulu@jp27.fi
Pirkanmaa	Tulosmaa Timo	040 744 0565	pirkanmaa@jp27.fi
Päijät-Häme	Jouko Pekka	040 516 1018	paijat-hame@jp27.fi
Satakunta	Kyrövaara Hannu	040 732 5360	satakunta@jp27.fi
Vaasa	Raimo Latvala	050 358 0274	vaasa@jp27.fi
Varsinais-Suomi	Vuontela Kyösti	0500 910 402	varsinais-suomi@jp27.fi

Ehdottomien periaatteiden mies

Valkoisen uskon soturi

Jääkäri, pappi ja SS-mies Kalervo Kurkiala

André Swanström

542 sivua, Atena 2022

Pastori, jääkärieverstiluutnantti ja SS-Obersturmbannführer Kalervo Kur-

kiala (1894–1966) oli nimenomaan valkoisen isänmaan mies, joka toimi Suomen asialla näkyvimmin ulkomailta käsin jääkärinä, merimiespappina Australiassa, suomalaisten SS-vapaaehtoisten sotilaspappina ja yhdysupseerina sekä lopulta kirkkoherrana Ruotsissa.

Miten Kurkialasta tuli demokratian vastustaja ja miksi hän sulki silmänsä natsien hirmuteoilta, vai sulkiko? Ryssänviha kumpusi sortokausien ”runebergilaisesta” isänmaallisuudesta, jääkäriiliikkeestä, vuoden 1918 tapahtumista ja punaisten suorittamasta kasvatti-isän murhasta. Lisäksi punaisten ja itänaapurin suhtautuminen uskontoon lisäsivät neuvosto- ja kommunisminvastaisuutta.

Kahnaukset esimiesten kanssa Karjalan armeijan sotilaspappina ja nuoren kenttäpapin kaatuminen johtivat

Kurkialan suomalaisten SS-vapaaehtoisten papiksi ja yhdysupseeriksi Saksaan, Ukrainaan ja aina Kaukasukselle asti. Jatkosodan jälkeen hän lähti varmuuden vuoksi maanpakoon Ruotsiin, jonne hän perheineen jäi.

Kurkiala tuli ilmeisen tietoiseksi juutalaisten kohtaloista SS-joukkojen edetessä ja lisäksi hän oli väleissä myös SS:n johtajan Heinrich Himmlerin kanssa. Kurkiala ilmeisesti näki Saksan toiminnan kuitenkin pienempänä pahana kuin Neuvostoliiton.

Swanströmin tutkimus on todella perusteellinen elämäkerta miehestä, joka oli mukana suomalaisen oikeistoradikalismin vaiheissa aina jääkäriaktivismista Suomen ja Saksan suhteiden katkeamiseen saakka.

Pasi Pulju

Ranskan nöyryyttävä tappio Indo-Kiinassa

Kunniallinen perääntyminen

Eric Vuillard

159 sivua, Siltala 2023

Harvoille sanoo tänään mitään paikka nimeltä Dien Bien Phu. Itse muistan, kun seurasin 1954 tarkasti Uudesta Suomesta uutisia Indo-Kiinasta piiritettyjen ranskalaisten epätoivoisesta taistelusta heitä Dien Bien Phussa piiritäviä Vietminhin joukkoja vastaan. Kaakkois-Aasian kansat olivat kapi-nassa ranskalaisten harvinaisen raakaa siirtomaahallintoa vastaan.

Paljon useammalle sanoo jotain Saigon 1975. Edellinen paikannimi symboloi Ranskan häpeää ja tappiota sen Indokiinan siirtomaasodassa 1954. Jälkimmäinen taas Indokiinan sotaa seuranneen Vietnamin sodan päätteeksi vuorostaan amerikkalaisten sekasortoista lähtöä 1975.

Vietnamin sota oli jatkoa Indokiinan sodalle. Sen aikana Yhdysvaltojen ul-

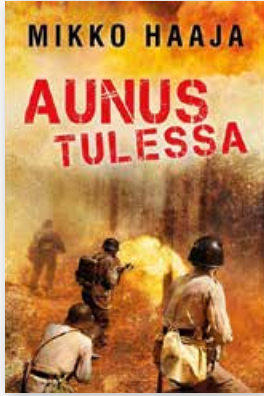
koministeri John Foster Dulles tarjosi ranskalaisille Dien Bien Phun piiritäjiä tuhoamiseksi jopa ydinaseita.

Yhdysvalloissa kaksi Dullesia, ulkoministeri John Foster Dulles sekä hänen veljensä Allen Dulles, CIA:n johtaja, paitsi tukivat Ranskan siirtomaahallintoa, myös kaatoivat itsenäistyneen Kongon hallituksen, järjestivät vallanvaihdon Persiassa. Kirja kertoo länsimaisen imperialismin rumimmista vaiheista.

Vuillardin kirja on kuvaus julman siirtomaahallinnon romahduksesta ja verisestä fiaskosta, joka myytiin ranskalaisille ”kunniallisena perääntymisenä”.

Jukka Knuuti

Kolmas osa Haajan jatkosota-trilogiaan

Aunus tulella

Mikko Haaja

336 sivua, Minerva 2022

On todella ilo päästä tutustumaan Mikko Haajan teoksiin, joita on yh-

teensä kolme, viimeisin on nimeltään Aunus tulella. Haaja on eteläkarjalainen sotakirjailija ja ammattisotilas. Hän edustaa uutta sotakirjailijasukupolvea kuuluu sen eturiviin. Kirjan takakannessa kustantaja luonnehtii Aunusta tulella tosipohjaiseksi sotataromaaniksi suomalaisten torjuntavoitosta.

Haaja kertoo eräässä lehtihaastattelussa, että hän päätti jo kahdeksanvuotiaana ryhtyä kirjailijaksi ja ammattisotilaaksi. Varusmiesaikana syntyi päätös ryhtyä aliupseeriksi eikä pyrkiä kadettikouluun. Hän halusi nimenomaan aliupseeriksi, joiden suhtautumista niin työhönsä kuin varusmiehiinkin hän arvosti.

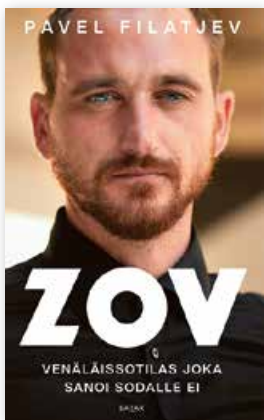
Haajan ensimmäinen teos on Läpi tulihelvetin vuodelta 2018. Sen aihe-

na on kesän 1941 hyökkäysvaiheen tapahtumat koettuna jääkärijoukkueen matkassa. Siinä seurataan jalkaväki-joukkueen toimia kaikilla tasoilla.

Haajan toinen kirja vuodelta 2020 on nimeltään Tulimyrsky Tali-Ihantalassa., jonka nimessä siis toistuu dramaattinen ”tuli” -sana kuten muissakin Haajan kirjoissa. Kyse oli silloin vähän samasta kuin vuonna 1918 eli ”voitto tai kuolema”, tässä tietysti varsinaisesti torjuntavoitosta. Tämä Pohjoismaiden kaikkien aikojen suurin taistelu oli tulihelvetti, jossa taisteli 50 000 suomalaista sotilasta 150 000 venäläistä sotilasta vastaan. Epäsuhta vallitsi tietysti myös aseistuksessa.

Kari Nummila

Venäläissotilas sai Ukrainan sodasta tarpeekseen

ZOV

Venäläissotilas joka sanoi sodalle ei

Pavel Filatjev

208 sivua, Bazaar 2022

Pavel Filatjev on sopimussotilas maahanlaskujoukoissa, jotka kuuluvat Venäjän armeijan terävimpään kärkeen ja joilla on ollut lännessä lähes legendaarinen maine. Filatjevin antama kuva on kovasti toisenlainen: päällystö on juoppoa ja epäoikeudenmukaista ja koulutus alkeellista. Varusteista on puutetta vaatetuksesta alkaen ja ajoneuvot ja aseistus museotavaraa. Jos tilanne oli tallainen valiojoukossa, millainen enää olikaan tavallisissa jalkaväkiyksiköissä.

Filatjev oli saanut Venäjän sotaväestä tarpeekseen jo ennen Ukrainaa. Hän ei saanut luvattua koulutuspaikkaa Tsetseniassa palvelun jakson jälkeen eikä hänen sairastunut veteraani-isänsä hänelle kuuluvaa hoitoa.

Kun Ukrainan sota alkoi, joukoille ei kerrottu mitään. Lähdettiin vain liikkeelle ja sitten alkoi ampuminen.

Filatjev ehti olla rintamalla pari viikkoa eikä kranaatinheitinmiehenä joutunut pahoihin paikkoihin. Valheet kaikessa mahdollisessa vallitsivat. Filatjevin pataljoona oli pahasti vajaa-vahvuinen. Komppanioissa saattoi olla 25 tai 45 miestä. Vahvuusilmoituksissa joukot olivat kirjavahvuudessa. Kirjoittaja epäileekin, oliko venäläisjoukoissa sodan alkaessa 200 000 miestä. Saattoi olla lähempänä 100 000.

Silmätulehdukseen sairastunut ja siitä huonosti toipunut alikersantti yritettiin lähettää takaisin rintamalle, mutta sen sijaan hän kirjoitti kirjan kokemuksistaan ja loikkasi länteen.

Kirjan nimi ZOV tulee kirjaimista Z, O ja V, joita maalattiin ajoneuvoihin, jotta ne erottuivat ukrainalaisten kalustosta.

Jukka Knuuti

Nils Katajainen romutti monta hävittäjää

Ritari Nils Katajaisen lentäjätaival

Harri Mustonen

268 sivua, Koala 2022

Nils Kataisella taisi olla hävittäjä-ässistämme ”paras” rekordi koneiden romuttamisessa. Eräällä ensimmäisistä

Brewster-lennollaan hän veti laskutelineet liian nopeasti sisään. Telineet vaurioituivat ja tuloksena mahalasku. Myöhemmin eräällä toisella kertaa hänen Brewsterinsa meni laskussa ympäri.

Alku Mersujen kanssa oli vielä tikuisempi. Ensimmäisen lennon tuloksena oli kiinnileikkautunut moottori ja mahalasku väärien säätöjen tuloksena. Seuraava lento oli sitäkin pahempi katastrofi: Lentoonlähtö epäonnistui niin pahasti, että kone romuttui poistokuntoon. Katajaisen ura mersulentäjänä näytti olevan ohi. Mutta kesän 1944 suurtaisteluissa tarvittiin jokaista pilottia ja Katajainen sai uuden mahdollisuuden. Nyt hän hallitsi mersunsa ja kesäkuun ilmataisteluissa hän sai mersullaan 17 ilmavoittoa. Viimeinen sotalento päättyi sekin koneen romuttumiseen, kun Katajai-

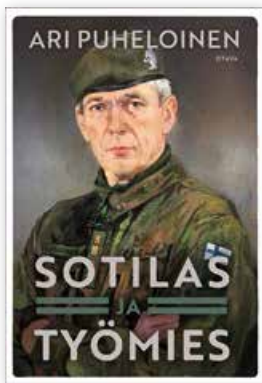
sen laskeutuminen bensiinihöyryjen huumaamana päättyi kentän reunalla talon seinään lentäjän selvityksessä kuin ihmeen kaupalla.

Aiemmin hävittäjälentäjän ura keskeytyi, kun Katajainen komennettiin kaksimoottorikurssille ja pommikoneen ohjaimiin. Ilmavoimien komentaja Lundqvistilla oli harhakäsitys, että pommikoneen lentäminen oli vaativampaa kuin yksimoottorisen hävittäjän. Tässäkin Lundqvist oli pihalla johtamansa puolustushaaran asioista.

Katajainen pääsi takaisin ”oikeiden” koneiden ohjaimiin hävittäjäesimiestensä vaatimuksesta. Ratkaisu oli oikea, mistä kertovat 34,5 ilmavoittoa ja Mannerheim-risti.

Jukka Knuuti

Ari Puheloinen, vaikertajien vastakohta

Sotilas ja työmies

Muistikuvia ja mietteitä

Ari Puheloinen

421 sivua, Otava 2023

Harvoin tulee lukeneeksi niin vakuuttavaa todistusta opiskelun, työnteon ja perusteellisuuden puolesta, kuin mistä

puolustusvoimain komentajana 2009-2014 ollut Ari Puheloinen elämänerassaan kirjoittaa. Kaikessa mihin hän uransa aikana ja ennen sitä tarttui, hän teki huolellisesti, asiaan paneutuen. Suorastaan kadehittavia ovat kuvaukset hänen kielten, varsinkin Venäjän opiskelustaan: sadat sanat korteille, suomi toiselle venäjä toiselle puolelle ja sitkeät sulkeiset niiden kanssa. Ja sitten se kielioppi josta hän tarjoaa häkellyttäviä kohdemaan ymmärrystä heijastavia esimerkkejä.

Opinnot sekä USA:n huippuyliopistossa että vakanssi sotilasasiamiehenä Moskovassa veivät ylös ja eteenpäin virkaportaikossa. Vastoin kuin joidenkin viljelemä epäilyks kansainvälisten tehtävien väheksymisestä kotimaassa, kokemukset todistivat samaa kuin yritys- ja yhteisöelämässä: maailmalla ihminen näkee, kuulee, tutustuu ja oppii.

Hupaisa oli liiki kaikessa onnistuneelle Puheloiselle Etyjin erityistehtävissä toimineen venäläisen kollegan, kenraaliluutnantti Viktor Zavarzin antamat kolme neuvoa: ”Älä muuta johtamistapaasi yhtään, se on tällaisenaan hyvä. Toiseksi: kehitä käyttäytymistäsi, jotta kasvoistasi ei niin helposti näkyisi, milloin asia ei sinua miellytä. Kolmanneksi: hakeudu johonkin suurvaltaan opiskelemaan strategiaa, mieluiten Yhdysvaltoihin. Nämä kolme asiaa kun toteutat, niin sinusta tulee vielä Suomen puolustusvoimien komentaja”.

Suorasanaismillaan Puheloinen on kommentoidessaan Pohjoismaisten naapureitten Suomenkin tartuttanutta lyhytnäköistä säästämistä. Poliitikot saavat kultivoituneesti kyytiä.

Markku Jokipii

Kaukopartio-osasto Vehniäisen sotaa

Syvärin takana

Mikko Porvali

632 sivua, Atena 2022

Suomalaiset kaukopartiomiehet – suoraan Päämajan alaisena toimivat tiedustelijat – edustivat kovimpia sotilaita. Miehet olivat hyvähermoisia,

kovakuntoisia, sitkeitä ja ulkotyöhön tottuneita. Kovat partiomatkat jalostivat joukkoa – ne, joille se ei sopinut, poistuivat vähin äänin muihin yksiihinkin.

OTM Mikko Porvali tuntee Suomessa ehkä parhaiten kaukopartiomiesten asiat ja toiminnan. Uusin kirja Syvärin takana kuvaa Päämajan alaisen tiedusteluksikön, Osasto Vehniäisen, toimintaa syksystä 1941 kevääseen 1943. Kirja on asiantunteva ja avartava kurkistus kaukopartiotoimintaan ja jopa kansainvälisen vakoilun maailmaan.

Monet ovat kirjoittaneet aiheesta sankaritarinoita, mutta Porvalin tarkka tieto tuo partiomiehet takaisin maanpinnalle ja raadollisiin sotatoimiin. Syvärin takana luo realistisen kuvan tiedustelusodan arjesta ja tapahtumista. Teos perustuu autentti-

siin päiväkirjoihin, radiosanomiin, tiedusteluraportteihin ja sotavankien kuulusteluraportteihin.

Kirja kuvaa hyvin myös partiotoiminnan kehittymisen sotavuosien aikana. Erityisen tärkeä muutos oli viestivälineistön paraneminen. Myös kesä- ja talvipartioiden kokemusten antamat opit tehostivat partioiden toimintaa.

Tiedusteluluonteestaan huolimatta partiosota oli kovaa ja arvaamatonta leikkiä, mikä ankarimmillaan vei koko partion tuohon. Autenttiset sotapäiväkirjojen ja tiedustelupäiväkirjojen tekstit ovat erityisen kiinnostavia.

Porvalin uusiin 632 sivun tiiliskivi on paras kuvaus kaukopartiotoiminnasta tähän mennessä.

Ville Kaarnakari

Mauno Koiviston viisaita havaintoja Venäjästä

Venäjän idea

Mauno Koivisto

315 sivua, Tammi 2022

Toisin kuin Suomen presidentit sitten Paasikiven Mauno Koivisto osasi venäjää. Hän ei tyytynyt pelkkään kieleen, vaan tutki Venäjän/Neuvostoliiton historiaa ja venäläisen kirjallisuuden klassikoita. Näistäkin lähtien hän pani paperille pohdintojaan 2001 ilmestyneessä kirjassaan Venäjän idea. Venäjän hyökkäys Ukrainaan teki pohdinnoista ajankohtaisia ja Tammi otti kirjasta uuden painoksen.

Kuin suoraan hyökkäykseen Ukrainaan on sovellettavissa seuraava: Venäjän laajentumisessa yhdistyi kolme tekijää: pyrittiin saada haltuun arvokasta maata, pyrittiin levittämään uskoa pyrittiin yhdistämään slaaveja Venäjän johtoon. Se oli Venäjän idea.

Venäläisyyteen liittyi se, että heillä on rikkaampi sisäinen elämä, että

näin venäläiset elävät arvokkaampaa elämää. Venäjällä on ollut suurempaa valmiutta alistua kärsimykseen kuin lännessä.

Neuvostoliitossa kasvoi ajatus teorian kaikkivoipaisuudesta: jos on luja tahto ja luja valtiovalta, niin luontokin alistuu.

Hyvinvoinnin tai onnen tavoittelu ei ole kuulunut Venäjän tai Neuvostoliiton pyrkimyksiin. Tähtäimessä on ollut tarvittaessa kärsimystenkin kautta toteuttaa suurempia päämääriä.

Venäjä on maa, jolla on ollut messiaanisia pyrkimyksiä. Onko se ohi Venäjän osalta, kysyi Koivisto 2001. Ja vastaisi varmasti tänään: ei ole.

Jukka Knuuti

Sinisilmäinen länsi on kyvytön ymmärtämään Venäjää

Venäjän sota jokaista vastaan

Ja mitä se sinulle merkitsee

Keir Giles

414 sivua, Docendo 2022

Kirjan sisällön voisi tiivistää oikeastaan vanhaan suomalaiseen sananparteen: ryssä on ryssä vaikka sen voissa paistais.

Giles käy systemaattisesti läpi asioita, joissa länsimaat ovat olleet liian sinisilmäisiä suhtautumisessaan Venäjään. Suurin virhe on ollut usko siihen, että maiden keskinäisriippuvuus estäisi niiden väliset konfliktit, kuten EU:ssa on tapahtunut arkkihollisten Ranskan ja Saksan välillä. Mutta Venäjä on toista maata. Se on valmis tuhoamaan kauppasuhteensa vuosikymmeniksi ja jopa vaurioitti peruuttamattomalla tavalla omaa miljardien arvoista kaasuputkeaan.

Gilesin mukaan länsimaiset poliittikot sortuvat kerta toisensa jälkeen siihen, että he uskovat Venäjän pyrkivän pohjimmiltaan hyvään. Kuitenkin

Venäjä luo tarkoituksellisesti uusia ongelmia. Se on Moskovan tapa kasvat- ta vaikutusvaltaansa. Ukrainan sodan raivotessa näemme päivittäin, että Venäjä viittaa kintaalla vaikkapa, kuinka sodassa tulisi suhtautua siviileihin. Se tappaa myös häikäilemättömästi omia kansalaisiaan ulkomaille.

Suomalaiset saavat kirjassa erikoiskohtelun. Giles on laatinut suomenkieliseen laitoksen suomalaisille suunnatun johdannon. Suomea koskevat asiat tulevat laajasti käsiteltyä, sillä Giles on haastatellut mm. useita suomalaisia journalisteja. Erikoistunnuksen Suomi saa kokonaisuun puolustuksen järjestelyistä, jota Giles pitää ainutlaatuisena maailmassa.

Jukka Knuuti

Kuvausteknikko piilotti 1000 ilmakuvaa valvontakomissiolta

Ilmavoimien kuvaustiedustelu 1939–1945

Carl-Fredrick Geust

362 sivua, Koala 2023

Valvontakomissio vaati maaliskuussa 1945 Suomea luovuttamaan kaiken Neuvostoliiton alueelta otetun ilma-

kuvamateriaalin. Koko 95 000 kuvan ja negatiivin massa ei kuitenkaan hävinnyt lopullisesti, sillä valokuvausteknikko Kauko Kippo teki oman ”asekätkönsä”: hän piilotti omalla vastuullaan runsaat tuhat kuvaa ja negatiiveja. Materiaali luovutettiin sotamuseolla 50 vuotta myöhemmin.

Tunnettu ilmailuhistorioitsija Carl-Fredrick Geust on valinnut ja järjestänyt kuvat kirjan muotoon.

Maallikkona on nöyrästi tunnutettava, että ilmakuvat ja varsinkin niiden tulkitseminen on erikoismiesten puuhaa. Kun ei tunne edes tulkituissa kuvissa käytettyjä symboleja eivät useimmat kuvat avaudu tavalliselle ilmailuhistorian harrastajalle.

Aina kun puhutaan jatkosodan lentotiedustelusta kysytään, kuinka kesän 1944 suurhyökkäys saattoi yllättää niin pahasti. Ilmavoimat oli toukokuussa ja kesäkuun alussa toistuvasti kuvan-

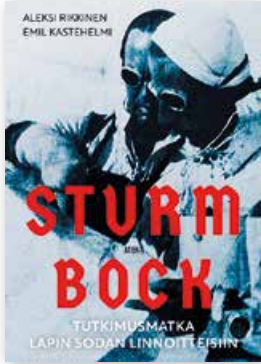
nut vihollisen hyökkäysalueen Kannaksella. Kuvia oli myös jaettu sekä Päämajaan, että Läntisen Kannaksen puolustuksesta vastuussa olleelle IV armeijakunnalle. Jää edelleen tutkijoiden selvitettäväksi, mihin kuvat unohtuivat ja miksi niiden tuoma tieto hukattiin.

Myös lentotiedustelussa kärsittiin kroonisesta materiaalipulasta. Talvisodan aikana oli käytettävissä vain yksi käyttövarma ilmakuvaukscamera. Kannaksen suurtaistelujen aikana pahimmillaan oli käytettävissä vain yksi strategiseen kuvaustiedusteluun kyennyt sotasaalikone kaksimoottorinen PE-2.

Geust on rakentanut valokuvapainotteisesta materiaalista jännittäjän tarinan sodan ajan ilmakuvaustoiminnasta.

Jukka Knuuti

Saksalaisten rakentamien tunturilinnoitusten raunioilla

Sturmbock

Tutkimusmatka Lapin sodan linnoitteisiin

Aleksi Rikkinen & Emil Kastehelmi

325 sivua, Atena 2022

Ennen perääntymistään kohti Jäämeren kahden sadan tuhannen miehen saksalaisarmeija rakensi Käsivarren poikki aina Norjan Koutokeinoon saakka linnoiteketjun. Se oli yli kymmenen tuhannen miehen viivytyklinja, jota ei vuoden 1944 lopulla kuitenkaan suuremmalti tarvittu. Vetäytyminen sujui huolellisesti suunniteltuna, eikä raskaita taisteluja käyty suomalaisten kärsivällisyyden ansiosta. Saksalaisten poltetun maan taktiikka tuli silti kalliiksi. Huomattava osa Lappia tuhoutui, mutta jälleenrakennettiin rivakasti.

Kirja on yhdistelmä huolellista sotahistoriaa, arkeologiaa ja mainio retkeilykertomus. Tuhansien rakennelmien kartoitus, viholliseksi muuttuneen armeijan jättämien romujen – vaarallistenkin – kesti viisi kesävuotta. Yli 60 kilometrin mittainen linnoiteketju on piiloutumassa sään ja kasvilli-

suuden ansiosta pois katseilta, mutta yhä vankileirien, asumusten, yhdyskantojen ja pesäkkeitten jäännökset oli kartoitettavissa. Kilpisjärventien varressa, liki sadan kilometrin päässä Saana-tunturista on onneksi Järämän linnoitemuseo, jossa asemat ovat yhä koettavissa.

Vielä tänäkin päivänä – kirjan tekijät muistuttavat – osa saksalaisten kylvämistä miinoitteista ja jälkeensä jättämistä räjähteistä saattaa olla vaarallisia. Metallinpaljastimilla seikkailivat olkoot siis varuillaan, sillä kiven sijasta lapio voi iskeä yhä vaaralliseen löydökseen. Aarteesta voi tulla kohalokas. Onneksi luonto edesauttaa romun maatumista, ja on tehnyt sitä jo kohta 80 vuoden ajan.

Markku Jokipii

Muistimme – luulojen, tiedon ja toiveiden tynnyri

Muistin varassa

Oikeusprosessi ja totuus.

Julia Korkman

244 sivua, S&S 2022

Jokainen historiallisia romaaneja tai tutkimuksia lukeva tähän törmää ajoittain: mihinkähän muistikuvaan tai todistusaineistoon jokin asiakokonaisuus mahtaa perustua? Onko kerrottu totta? Oikeuspsykologian dosentti Julia Korkmanin ”Muistin varassa” –teos horjuttaa luottamustamme kaikkeen siihen, mihin meidän tulisi voida luottaa: ihmisten todistajalausuntoihin vaikkapa oikeusprosesseissa. Valalla vannottut muistikuvat johtavat parhaassa tapauksessa oikeisiin tuomioihin tai pahassa vääriin rangaistuksiin.

Viattomat voivat saada rangaistuksen siinä missä syntiset saattavat päästä palkhästä. Paljon historia tunteeekin tapauksia, jossa vuosia vankilassa viirunut todetaankin syyttömäksi, ja / tai todellinen syyllinen selviääkin vasta pitkän ajan kuluttua.

Korkman osaa tiedoillaan ja taidolla horjuttaa hurskasta uskoamme omaa

muistiamme ja sen luotettavuutta kohtaan. Jos teosta lukee kuin piru raamattua, se toimii kuin puolustusasianajajan katekismuksena. Se mitä muistamme jostakin tapahtumasta, saattaa olla kaukana siitä, mitä väitämme episodista havainneemme, ja kun aikaa kuluu, olemme eräänlaisessa luulemisen ja muistamisen rämeikössä. Kaikki tuohon kokemaamme liittyvä – keskustelut, uutiset, mielipidekirjo – alkavat sekoittaa omia, alkuperäisiä käsityksiämme.

Korkman on kouluttanut poliiseja, kritisoi kuulustelutekniikoita, siteeraa kymmeniä tutkimuksia ja aiheuttaa lukijan päässä kaaoksen: miten kyetä luottamaan omaan, saati toisten aivokoppaan?

Markku Jokipii

JÄSENPALVELUN MYYTÄVÄT TUOTTEET

	Hinta		Hinta
Kortit		Jääkärien testamentti Suomen nuorisolle	6,00
Uudistettu jääkärilippu	1,00	Hohenlockstedt 100 v juhlamitali	20,00
Jääkärilippukortti 2-os. + kuori	2,00	Jääkärit DVD – YLE:n draamadokumentti	27,00
Onnittelukortti jääkärimerkillä + kuori	2,00	Fallna för friheten -medalj	8,50
Suomen jääkärit kortti 2-os. + kuori	2,00	Jägarens väg	3,00
Jääkärikunniamerkki	1,00	Jääkärien elämäntyö – Itsenäisyyden puolesta, julkaisu (Kielet: suomi, ruotsi, saksa, englantia ja latvia)	10,00
Jääkärien tulo Vaasaan	1,00	Hopeiset 27-kalvosinnapit	150,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva	1,00	Hopeinen 27-riipus ketjulla	150,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva 2-os. + kuori	1,50	Hopeinen 27 -kravattineula	150,00
Jääkäriiliike 100 vuotta	1,00	Hopeinen 27-rintakoru	150,00
Jääkäriiliike 100 vuotta 2-os. + kuori	1,50	Kirjeensulkijamerkki, (arkki sis 50 kpl)	2,50
Pakettikortti jääkärimerkillä	0,50	Kynttilä, Jääkärimerkillä	8,00
Rovaniemen jääkäripatsas	0,20	Puukko Jääkärimerkillä	70,00
Skangal-Mangal tiellä + kuori	0,50	Suomen Jääkärien elämäkerrasto, I täydennysosa 1957	5,00
Suomen Jääkärit	1,00	Ur Jägarnas levand och gärning	5,00
Vaasan jääkäripatsas	0,20		
Wasserturm	0,20		
Adressit		Vain jäsenille	
Ilman tekstiä	10,00	Perinneyhdistyksen jäsenmerkki	12,00
Kansliasta kirjoitettuna/toimitettuna	12,00		
Laajempi tekstaus	13,00		
Muut tuotteet		Erillisillä hakemuksilla myynnissä	
Markku Aherto: Jääkäreitä ja latutarhoja.		Jääkäripienoismerkki	100,00
Lappilaiset jääkäriiliikkeessä 1914-1918 ja jääkäriperinteen vaaliminen Lapissa	20,00	Jääkärihautamerkki	80,00
Jääkärilippupostimerkki -arkki (10 kpl)	27,00		

Tilaukset Jääkärikansliasta:

Döbelninkatu 2, 00260 HELSINKI • Puh. 050 377 8845 (myös tekstiviestit) • sposti: kanslia@jp27.fi
Toimitamme tuotteet kerran viikossa. Hintoihin lisätään postikulut.

PAROLE

www.jp27.fi

Päätoimittaja – Chfredaktör

Jukka Knuuti, 040 753 2751
jukka.knuuti@gmail.com
Taitto Kirsi Rasinen

Lehti ilmestyy 4 numeroa vuodessa: maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuun alussa.
Hinta 20 €/vsk
4 numerin i året, 20 €/årg

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ – JÄGARSTIFTELSEN

Puheenjohtaja – Ordförande

Laatikainen Pertti

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Fagernäs Peter

Asiamies – Ombudsman

Eklin Jukka

Jäsenet – Medlemmar

Annala Jari

Berg Marjatta

Heiskanen Kari

Jordan Kari

Kesseli Pasi

Kivinen Timo

Kuljukka Antti

Pennanen Jukka

JP27:n PERINNEYHDISTYS ry

FÖRENINGEN JB27:s TRADITIONER rf

Hallitus – Styrelse

Puheenjohtaja – Ordförande

Valtonen Vesa

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Hakkarainen Arno

Jäsenet – Medlemmar

Aherto Markku

Hakola Terhi

Kinnarinen Tero

Latvala Raimo

Miettinen Helena

Vuontela Kyösti

KANSLIA: tiistaisin 9.00-15.00, muutoin sopimuksen mukaan. Va toiminnanjohtajan Pertti Ruotsalaisen tavoittaa kanslian numerosta 050 377 8845 ja sähköpostitse kanslia@jp27.fi

Kansliet: tisdagar 9-15, andra tider enligt överenskommelse. Tf verksamhetsledare Pertti Ruotsalainen är anträffbar på kansliet på nummer 050 377 8845 och per epost kanslia@jp27.fi

Kaikkiin suuriin sotilastapahtumiin kuuluu ilmavoimien suorittama ylilento, niin myös jääkärien paluun 105-vuotisjuhlassa Vaasassa 25. helmikuuta 2023. Usein itsenäisyyspäivän paraateissa ylilennon voi havaita vain pilvien takaa kuluva jyrinästä, mutta Vaasassa oli taivas pilvetön, kun ilmavoimien syömähampaas McDonnell Douglas F/A-18 Hornet tervehti jääkäriperinteen juhlijoita.

